

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique
    - M. Fernand Etgen, Président
  2. Dépôt d'une proposition de loi par M. David Wagner
    - M. David Wagner
  3. 7622 - Projet de loi portant introduction d'une série de mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 et modifiant :
    - 1° la loi modifiée du 25 novembre 1975 concernant la délivrance au public des médicaments ;
    - 2° la loi modifiée du 11 avril 1983 portant réglementation de la mise sur le marché et de la publicité des médicaments
    - Mme Martine Hansen
    - Rapport de la Commission de la Santé et des Sports : M. Mars Di Bartolomeo
    - Discussion générale : M. Claude Wiseler (intervention de Mme Nancy Arendt épouse Kemp) - M. Gilles Baum (interventions de M. Claude Wiseler et Mme Martine Hansen) - M. Georges Engel (interventions de M. Claude Wiseler, Mme Martine Hansen, M. Marc Spautz et Mme Octavie Modert) - Mme Josée Lorsché (interventions de M. Sven Clement, M. Michel Wolter, M. Gilles Roth et M. Claude Haagen) - M. Jeff Engelen - M. Marc Baum - M. Sven Clement (intervention de M. Georges Engel)
    - Prise de position du Gouvernement : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé (interventions de M. Michel Wolter, M. Laurent Mosar, Mme Martine Hansen, M. Claude Wiseler, M. Georges Engel, M. Sven Clement, M. Gilles Roth, M. le Ministre Dan Kersch, M. Claude Haagen, M. Roy Reding, M. Michel Wolter, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Martine Hansen, M. Claude Wiseler, M. Yves Cruchten, M. Marc Goergen) - M. Fernand Kartheiser (parole après ministre) (intervention de Mme la Ministre Paulette Lenert) - Mme la Ministre Paulette Lenert - Mme Martine Hansen (parole après ministre) - Mme la Ministre Paulette Lenert (interventions de Mme Martine Hansen) - M. Sven Clement (parole après ministre) - Mme la Ministre Paulette Lenert - M. Michel Wolter (parole après ministre) - Mme la Ministre Paulette Lenert
    - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
  4. 7528 - Projet de loi portant modification de :
    - 1. la loi modifiée du 7 novembre 1996 portant organisation des juridictions de l'ordre administratif ;
    - 2. la loi modifiée du 7 mars 1980 sur l'organisation judiciaire
    - Rapport de la Commission de la Justice : M. Charles Margue
    - Discussion générale : M. Léon Gloden - M. Guy Arendt - Mme Cécile Hemmen - M. Roy Reding
    - Prise de position du Gouvernement : Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice
    - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
  5. 7574 - Projet de loi du XX portant modification :
    - 1° du Code du travail ;
    - 2° de la loi modifiée du 19 décembre 2008 portant réforme de la formation professionnelle
    - Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche : M. Gilles Baum
    - Discussion générale : Mme Martine Hansen - Mme Francine Closener (intervention de Mme Martine Hansen) - Mme Djuna Bernard - M. Fernand Kartheiser - M. David Wagner - M. Sven Clement
    - Prise de position du Gouvernement : M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse
    - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
  6. 7309 - Projet de loi portant modification
    - 1° du Code du travail ;
    - 2° du Code de la sécurité sociale ;
    - 3° de la loi du 23 juillet 2015 portant modification du Code du travail et du Code de la sécurité sociale concernant le dispositif du reclassement interne et externe
    - Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale : M. Georges Engel
    - Discussion générale : M. Aly Kaes - Mme Carole Hartmann - M. Carlo Back - M. Jeff Engelen - M. Marc Baum - M. Sven Clement
    - Prise de position du Gouvernement : M. Dan Kersch, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire
    - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
- Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre ; M. Claude Meisch, Mme Paulette Lenert et Mme Sam Tanson, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech maa-chen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

(Négation)

2. Dépôt d'une proposition de loi par M. David Wagner

Ech ginn d'Wuert un den Här David Wagner fir den Depot vun enger Proposition de loi. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

► **M. David Wagner (déi Lénk).**- Merci, Här President. Ech wollt heimadder am Numm vun der Sensibilité politique déi Lénk eng Proposition de loi déposieren. Mir sinn eis jo all eens, datt d'Aspäre vu Kanner keng Plaz huet an enger Gesellschaft, déi sech als demokra-tesch bezeechent. Allerdéngs ass dat duerch d'Lëtzeburger Gesetzgebung nach ëmmer erlaabt, an zwar doduerch, datt d'Flüchtlings-kanner fir bis zu siwen Deeg an de souge-nannte Centre de rétention kënnen agespaart ginn.

Dat ass méiglech ginn, wou mer an dëser Chamber am Joer 2017 d'Maximaldauer vum Aspäre vu Kanner an de Retentiounscenter vun dräi op siwen Deeg eropgesat haten, wat och deemools ganz schaarf vum Commissaire aux droits de l'homme vum Europarot kritiséiert gouf. Niewebäi hate mer och nach an deem

selwechte Gesetz eng aner Modifikatioun erabruecht, déi et rächen Auslänner méi ein-fach gemaach huet, sech hei ze installéieren.

Dofir schléit dës Gesetzespropos vir, eng Partie Artikel vum dräi verschidde Gesetzzer emze-änneren, an zwar d'Gesetz vum 18. Dezember 2015 iwwert den Accueil vun den Demandeurs de protection internationale et de protection temporaire, d'modifizéiert Gesetz vum 29. August 2008 iwwert d'fräi Zirkulatioun vun de Persounen a iwwert d'Immigratioun an d'Gesetz vum 28. Mee 2009 zur Schafung an der Organisierung vum Centre de rétention.

Här President, e Flüchtlingskand ass virun allem e Kand, a keng aner Iwwerleeung, keen aneren Interessi, och net dee vun engem Staat, soll iwwert d'Rechter vun engem Kand priméieren. Dat ass zu Lëtzebuerg elo net de Fall.

Ech zitieren de Comité des Nations Unies pour les droits de l'enfant: « [...] la détention d'un enfant au motif du statut migratoire de ses parents constitue une violation des droits de l'enfant et est contraire au principe de l'intérêt supérieur de l'enfant. [...] Tout type de détention d'enfants liée à l'immigration devrait être interdit dans la loi et cette interdiction devrait être pleinement mise en œuvre dans la pratique. »

D'Convention relative aux droits de l'enfant etabliert zwar als Principe général, datt de Fräiheitsentzuch vun engem Kand nëmmen eng Mesure de dernier ressort ka sinn an esou kuerz wéi méiglech soll sinn - déi Remark appli-zéiert sech an engem penale Kontext -, aller-déngs schléisst d'UNO dës Ausnam vum Fräi-heitsentzuch ganz kloer am Immigrations-kontext aus.

An deem Sënn verstéisst déi Lëtzeburger Ge-setzgebung géint zwee fundamental Rechte vun de Kanner, an zwar den Intérêt supérieur de l'enfant, Artikel 3 vun der internationaler Kon-ventioun fir Kannerrechter, an och am Artikel 6 d'Verpflichtung vum Staat, géintiwwer de Kanner alles ze ënnerhuelen, fir d'Iwwerliewen an d'Ent-wécklung vum Kand ze assurieren.

Et ass awer beluecht, dat steet och alles am Exposé des motifs, datt d'Retentioun vu Kanner - och nëmme fir e puer Deeg - gréisser Trau-mae verursaache kann.

Här President, Flüchtlingskanner kënnen net derfir, wa se an enger Géigend vun der Welt gebuer sinn, wou Aarmut oder Krich oder béi-des herrscht. Kanner kënnen net fir d'Entschee-dunge vun hiren Elteren. Kanner kënnen net derfir, wa Staaten et net hikréien, fir hinnen Al-ternativen zum Aspäre kënnen ze ginn.

Ech faasse mech dann elo kuerz: Och wann dës Proposition de loi sech dorobber beschränkt, d'Gesetzgebung esou ze änneren, datt d'A-späre vu Kanner zu Lëtzebuerg wäert onméig-lech gemaach kënnen ginn, stinn och am Exposé des motifs Pisten dran, wéi een et a-neschters upake kéint a wéi de Staat kéint handeln. Mee ech gi jo dovunner aus, datt mer an der Kommissioun wäerte kënnen doriwwer diskutieren.

Ech soen lech Merci an hei ass eis Proposition de loi.

7633 - Proposition de loi relative à l'interdiction du placement en rétention des personnes mineures et modifiant :

1. la loi du 18 décembre 2015 relative à l'accueil des demandeurs de protection internationale et de protection temporaire ;

2. la loi modifiée du 29 août du 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration ; et

3. la loi du 28 mai 2009 portant création et organisation du Centre de rétention

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci vill-mools, Här Wagner.

3. 7622 - Projet de loi portant introduction d'une série de mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 et modifiant :

1° la loi modifiée du 25 novembre 1975 concernant la délivrance au public des médicaments ;

2° la loi modifiée du 11 avril 1983 portant réglementation de la mise sur le marché et de la publicité des médicaments

Mir fänken d'Sitzung vun haut de Mëtteg u mam Projet de loi 7622 iwwer eng Rei vu Mesuren am Kader vun der Covidpandemie. Et

hu sech schonn ageschriwwen: den Här Claude Wiseler, den Här Gilles Baum, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Roy Reding, den Här Marc Baum an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Här ...

(Interruption par Mme Martine Hansen)

D'Madamm Hansen huet nach d'Wuert gefrot.

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Merci, Här President. Just zu dësem Projet de loi an zu enger Motioun, déi mer eestëmmeg hei uge-holl hunn, wou mer u sech d'Regierung opge-fuerdert hunn, fir eis ëmmer alleguer d'Model-lisatiounen, d'Simulatiounen an esou weider ze ginn, a virun allem och hu mer se opgefuer-dert, fir eng Simulatioun ze maachen iwwert d'Konsequenzen, déi dëse Projet de loi huet u sech op d'Pandemie an op d'Evolution vun der Pandemie, well d'Gesetz jo net nëmme Restriktioun mécht, mee op verschidde-nen anere Plazen och manner Restriktioun virge-säit.

Mir hunn op jidde Fall bis elo nach näischt kritt heivunner. An do erwaarden ech mer da vum Här President, datt e wierklech d'Regierung opfuerdert, datt se de Vott vun der Chamber soll seriö huelen an eis dann och dat liwweren, wat an dëser Motioun eestëmmeg ugeholl ginn ass!

Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech huelen Akt vun der Deklaratioun vun der Madamm Hansen. A mir ginn de Message un d'Regie-rung weider.

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Et hat zwar kee Wäert, mee ...

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

► **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleginnen a Kollegen, de Projet de loi 7622, dee mer de Mëtten diskutieren, hält de Relais vun deenen zwee Gesetzzer vum 24. Juni 2020, déi hirersäits nom Enn vum Krisenzoustand déi allgemeng Reegele festgeluecht hunn, fir deen ominéise Virus an de Grëff ze kréien an awer schrëttweis zu enger gewëssener Normalitéit an eiser Gesellschaft zrëckzefannen.

Virun engem knappe Mount huet et esou aus-gesinn, wéi wa mer dat Schlëmmst iwwersta-nen hätten. A mengem mëndleche Rapport zu deenen zwee Gesetzzer hat ech awer drop in-sistéiert, datt mam Enn vum État de crise de Virus net ofgeschaaft wier an datt et vireileg wier, eis Virsiichtsreflexer iwwer Bord ze geheien. Géife mer, wéi et op Franséisch esou schéin heescht, „baisser la garde“, géif dat dem Virus d'Geleeënheet zur Konterattack ginn. A genee dat ass agetraff.

Do, wou den duebele Message vu „méi Fräi-heet bedéngt méi Eegeverantwortung a weide-rhi Virsiicht a Récksiicht“ net ukomm ass, huet dee Krankmécher erëm zougeschloen. D'Suite kennt Dir. D'Zuel vun den Neiinfektiounen ass an deene leschte Wochen erëm staark geklomen an eisen Nopere si mer méi wéi verdäch-teg ginn. Méi doriwwer am schrëftleche Rap-port.

Virun deem Hannergrond wäerte mer haut iwwert dat neit Covidgesetz befannen, dat e Seeldanz duerstellt tëscht Reaktioun op déi beonrouegend Infektiounszuelen, haaptsächlech aus dem privaten a festive Beräich, awer net nëmmen, an dem Wonsch, a Beräicher wéi Sport a Kultur e weidert Stéck Normalitéit erëm-zekréien.

D'Chamber iwwerhëlt hei hir Responsabilitéit an huet och dës Kéier, grad ewéi de Conseil d'État an och déi berodend Instanzen, schnell geschafft.

Ier ech op den Detail aginn, wëll ech awer nach eng Kéier ënnersträichen, an dat fannt Der och am schrëftleche Rapport erëm, datt d'Chamber, déi jo säit dem 24. Juni déi voll Verantwortung iwwerholl huet, drop pocht,

datt déi Echangé mat der Regierung mindestens esou intensiv an detailléiert bleiwe wéi während dem État de crise. Mir hätte gäre kloer Fakten a kloer Messagen un d'Leit, och wa mer eis bewosst sinn, datt et op eenzel Froen net allgemenggëlteg oder iwverhaapt keng Äntwerten oder nach keng Äntwerte gëtt.

Dann hu mer an eise Rapport drop higewisen, datt, och wann dëse Projet, aneschtens wéi seng Virgänger, elo eng Lafdauer vun eppes méi wéi zwee Méint wäert hunn, bis den 30. September, eis Chamber jidder Zäit an der Lag muss sinn, fir de Realitéiten um Terrain Rechnung ze droen; schnell, awer iwverluecht. An de Vakanzenzäite muss mer also voll operationell bleiwe fir de Fall, wou eis den Himmel op de Kapp fält. Dat kënnt lech bekannt vir.

Elo dann zum Projet selwer. De Projet de loi 7622 gesäit vir, d'Reegelen am private Beräich mat deenen am net privaten unzegläichen, esou wéi dat an deene Projekte virdrun ugeduecht war, mee wou mer eng Opposition formelle vum Staatsrot kruten, déi mat där deemoleger Situatioun, déi méi entspaant war wéi déi haut, och argumentéiert ginn ass. D'Proportionalitéit ass a Fro gestallt ginn a mir hunn den Awänn vum Staatsrot Rechnung gedroen. D'Situatioun ass haut eng aner. Dozou méi spéit nach e bësse méi, wa mer op den Avis vum Conseil d'État aginn.

Wat wëllt dat heeschen, wann de private Beräich mam ëffentleche Beräich gläichgestallt ass? Majo, wa bis elo keng Restriktiounen doheem méi bestanen hunn, dass et an Zukunft erëm déi Restriktiounen gëtt, dass net méi wéi 20 Leit doheem empfaange kënnen ginn. Wann et der 20 sinn, soll ee selbstverständlech déi normal Virsiichtsmoossnamen iwverhuelen an ofsécheren. Wann et der méi sinn, majo, da muss d'selwecht gehandelt ginn, wéi wann een dobausse wär: Distanz, sëtzend, an, an, an esou weider.

Et gëtt dobäi keng legal Restriktiounen oder penal Strofbestëmmungen, bis zu 20 Persounen, mee, wéi gesot, et gëtt déi ganz ferm Empfeelungen.

Fir Versammlungen iwver 20 Persounen, dat hunn ech gesot, gëllen déi normal Obligationen. D'Obligation vum de Sëtzplazen, an dat ass aus deem ale Gesetz iwverholl, gëllt net fir Manifesten, also wa Leit vun hirem Demonstratiounsrecht Gebrauch maachen, gëllt net bei Trauerfeieren a Begrieffnesser a bei Foiren, Mäert a Salonen an eebe Plazen, wou d'Leit par définition zirkuléieren an net mat hirem Stull kënnen op déi Plaze goen.

Ausname vun den obligatoresche Sëtzplazen an der Maskepflicht gëlle fir d'Acteuren aus de Beräicher vun de Culturn, der Kultur an dem Sport, während se hir Aktivitéiten ausüben.

Beim Sport a bei der Kultur war dat bis elo de professionellen Acteure reservéiert. Dat gëtt also ausgedeeent. An et ass elo erëm méiglech, fir Kompetitiounen ze maachen. Allerdéngs gëllt fir d'Spectateuren dat, wat fir den allgemenge Public gëllt. Et ass also net, wann een op enger Sportsveranstaltung ass, dass ee sech fräi dorëmmer ka beweegen. Och do gëllt d'Sëtzerdnung, et gëllt d'Maskepflicht, wann d'Distanz net kann agehale ginn. Ausname gëllen och fir de schouleschen an de parascolaire Beräich.

Maske bleiwen obligatoresch am ëffentlechen Transport, ausser fir de Chauffeur, wann eng Distanz vun zwee Meter respektéiert gëtt oder de Chauffeur kann aneschtens geschützt ginn, bei Aktivitéiten, déi e Public empfänken a wa se bannen an engem zouene Raum oflafen. Also: do Masken obligatoresch.

Ausname vun der Maskepflicht: Kanner ënner sechs Joer; Persounen, déi vun engem Handicap betraff sinn an och e Certificat hunn.

D'Reegele fir den Horeca-Secteur goufe gréisstendeels aus de Gesetzer vum 24. Juni iwverholl. Dat heescht, déi obligatoresch Sëtzplazen, Dëscher mat maximal zéng Persounen mat der Ausnam fir déi Leit, déi an deem selwechten Haushalt oder zesumme wunnen, eng Distanz vun annerhallwem Meter tëscht den Dëscher, Maskepflicht fir d'Personal, dat am Kontakt mam Client ass, grad ewéi de Client, wann en net um Dëscher sëtzt. An d'Fermeture spéitstens u Mëtternuecht.

Préziéiert gouf, dass de Client fir d'Consumatioun obligatoresch muss um Dëscher sëtzen. De Grond dofir ass, dass festgestallt gouf, dass sech ronderëm d'Baren an d'Caféen an de Stied dacks richteg Mënschendrauwe forméiert hunn, wou d'Leit dann am Stoen ouni Distanz an ouni Mask no openeen hongen.

Et ass evident, dass an esou Situatiounen, esou flott se och an normalen Zäite sinn, déi sanitär

Reegelen net respektéiert ginn an den Iwwerdroungsrisiko ganz grouss ass. Aus deem Grond sinn do och elo Sanktiounen virgesi fir de Client, dee sech net dorun hält.

Dispenséiert vun der Dëscreegelung ass een, wann een eppes fir z'iesse mat heem hëlt, no deem Takeoutregimm, dee mer kennen. Och do kann ee sech jo schwéier virstellen, dass ee mat engem Stull an engem Dëscher dorëmmer reest. Also ass dat ganz kloer: Takeout ass ausgenommen.

Sanktiounen fir de Responsabele vum Etablissement ginn et wéi bis elo, wann d'Obligation vum de Sëtzplazen an der Fermeture um Mëtternuecht net agehale ginn, mee och wann d'Distanz vun annerhallwem Meter tëscht den Dëscher net agehale gëtt.

D'Bestëmmungen ëm d'Quarantän, den Isolation an den Zwangsconfinement, un deem mer virum Vott vun de Gesetzer vum 24. Juni eng ganz Rei fundamental Verbesserung gemaach hunn, goufen, ofgesi vu klengen techneschen Upassungen, iwverholl.

De Staatsrot huet eis a sengem Avis vum 10. Juli drop opmierksam gemaach, dass eng wichteg Präzisioun am Text gefeelt huet, nämlech dass den Appell beim Confinement forcé net suspensiv ass. Mir sinn do natierlech dem Conseil d'État nokomm, well et jo kee Sënn erginn hätt, wa mer een aus dem Verkéier gezunn hätten, well en zur Gefor fir déi aner ginn ass, an dann en Appell kënnt, an dann hätt en erëm kënnen fräi dorëmmer lafen. Dat hätt kee Sënn erginn. Do war et selbstverständlech, dass mer de Conseil d'État suivéiert hunn.

D'Bestëmmungen iwwert den Traitement vun de perséinlechen Donnéeën sinn aus dem ale Gesetz iwverholl ginn. Déi Bestëmmunge ware jo och am Projet de loi 7606 opgrond vun enger Rei Virschléi an den Avisen, ënner anerem vun der Datschutzkommission an dem Staatsrot, grondleeënd verbessert ginn.

Eng kleng Ännerung gëtt et bei de Persounen, déi kënnen op deenen Donnéeën schaffen. An Zukunft, nieft den Dokteren a Gesondheetsberufler, kënnen och designéiert Fonctionnaires an Employéen déi Donnéeën traitéieren. Si sinn awer selbstverständlech dem Secret professionnel ënnerworf mat, wann deen net respektéiert gëtt, de Sanktiounen, déi am Artikel 458 vum Code pénal festgeschriwwen sinn.

D'Gesetz erlaabt et och, fir ganz séier zousätzlech Personal aus dem Gesondheitsberäich als Employé anzustellen, mat als Konditioun hirer Autorisation d'exercer, a se dann de verschiddene Strukturen an Etablissementer zur Verfügung ze stellen.

Weider Ännerunge fanne mer am Text hei zu zwee Medikamentegesetzer. Dat eent hate mer gréisstendeels schonn am viregte Projet dran. Déi aner Ännerungen, déi betreffe strateegesch Reserven, déi a verschiddenen Institutiounen kënnen ugeluecht ginn.

De Staatsrot huet a sengem Avis eng Partie Commentaire gemaach. Änleches fanne mer an aneren Avisen, wéi zum Beispill am Avis vum COSL, der Cour supérieure de justice, dem Tribunal d'arrondissement, dem Tribunal administratif, der Cour administrative, der Commission nationale pour la protection des données, dem Ordre des avocats, dem Collège médical, der Chambre des Salariés, der Chambre de Commerce, der Commission consultative des droits de l'homme. Dir gesitt also: Et war e groussen Interêt och do bei deene berodenden Instanzen.

Zu den Aschränkungen am Privaten huet de Conseil d'État nach eng Kéier betount, dass et gëllt, hei zwou Saachen, zwee grondleeënd Prinzippe géinteneen ofzeweien: engersäits de Respekt vun de fundamentalen individuelle Fräiheeten an anersäits de Schutz vum Liewen an der Gesondheet.

De Staatsrot schreift, dass ee kann novollzéien, dass d'Mesuré mussen ugepasst ginn, wann d'Risiko fir d'ëffentlech Gesondheet méi grouss gi sinn. An en huet deementsprechend och seng Positioun nuancéiert vis-à-vis vun deem, wat an deenen ursprüngeleche Gesetzer vum 24. Juni dra war, well d'Situatioun eng fundamental aner war. De Conseil d'État huet also Verständnis fir déi Argumenter vun der Regierung gewisen. Et ass also net hei esou, dass de Conseil d'État iwverrumpelt ginn ass, mee de Conseil d'État huet sech iwverzeege gelooss vun enger neier Situatioun.

De Staatsrot huet och d'Fro vun der Kontroll vun deene méi restriktive Reegelen am Privatberäich opgeworf. Déi hu mir opgeworf, mee mir hunn awer gemengt, dass et hei virun allem drëm geet, e klare Message erauszeginn, och wann et evident ass, laut bestoender Gesetzgebung, dass d'Polizei, déi d'Anhalung vun dem Gesetz soll iwverwaachen, hei net an de Privatberäich kann abriechen; wann een dat esou därfer ausdrécken.

Mee, ech mengen, mir ginn emol dervun aus - Holz upaken -, dass de Message verstan gëtt,

dass net verantwortlecht Handeln am private Beräich näischt aneschtens ass wéi net verantwortlecht Handeln am ëffentleche Beräich. Mir gesi jo, zu wat et féiert, wann een eppes falsch interpretéiert a wann ee mengt, et ass erëm alles wéi beim Alen. Dat ass et definitiv net!

Wéi an aneren Aise gouf och vum Staatsrot op verschidde Widderspréch higewisen, well engersäits méi restriktiv Moossnamen, anersäits mander restriktiv Moossnamen openeentreffen. Vun der Regierung gouf drop higewisen, dass an deene Beräicher, wou mer méi Fräiheet ginn - Sport a Kultur; fir d'Acteuren, net fir de Public -, den Traçage bei eventuelle Problemer méi einfach ze maachen ass wéi a ganz villen anere Beräicher.

Dat gesot wëll ech nach eng Kéier insistéieren, datt dëst Gesetz enger Momentopnam entsprécht an d'Realitéit um Terrain muer eng aner ka sinn, wou mer da schnell mussen drop reagéieren, well anticipéiere bei esou engem Géigner wéi dem Virus net esou evident ass. Gär géife mer dat maachen, mee et ass net esou einfach.

A well Gesetzer noutwendeg sinn, awer nëmmen de Kader kënnen zeechnen, brauche mer elo méi wéi jee verantwortlecht a solidarescht Handele vun eiser gesamter Communautéit; an ech ënnersträiche „vun eiser gesamter Communautéit“. Residenten an déi Leit, déi hei schaffe kommen, déi, déi Lëtzebuergesch schwätzen, an déi, déi aner Sprooch schwätzen.

An duerfir, Här President, zum Schluss eng méi perséinlech Nout un eis Matbiergerinnen a Matbierger.

Fir d'éischt an eiser Sprooch: „Léif Matbiergerinnen a Matbierger, opgepasst: De Virus ass nach ëmmer do! Mir kënnen en nëmme Meeschter ginn, wa mer eis an eis Matbierger schützen. Mir mussen verantwortlech a virsiichteg handelen, mir alleguer!“

« Chers concitoyens, attention : le virus est toujours bien présent ! Nous ne pouvons le vaincre si nous nous protégeons nous-mêmes ainsi que nos concitoyens. Soyons responsables et restons vigilants ! »

An da bieten ech ëm e bëssen Nosiicht mat mir. Ënnert der Kontroll vum Claude Wiseler probéieren ech déi Sprooch, déi mer net esou geleeft ass, mee déi awer och hei gehéiert soll ginn: „Caros concidadãos, cuidado com o vírus que continua no meio de nós e nos ameaça. Todos os dias e em qualquer lugar. Não o conseguiremos vencer, se não forem prudentes, reponsaveis e solidários. Unidos seremos capazes de nos proteger melhor a nós e aos nossos concidadãos contra os ataques do vírus.“

An da fir ofzeschlësse kéint een déi Lëscht vun de Sprooch weiderféieren. Et ass vläicht deen een oder deen aneren, dee sech wonnert, firwat dass hei am Haus aner Sprooch gebraucht ginn. Dat hei kënnen mer nëmmen als gesamt Communautéit - als gesamt Communautéit! -, egal vu wou dass mer kommen, egal wat fir eng Sprooch dass mer schwätzen, ob mer hei wunnen oder ob mer hei schaffen, kënnen mer dat do an de Grëff kréien!

An ech géif net verzie kréien, wann ech net an e puer Wieder nach méch un eng aner Communautéit géif riichten, wou déi aner net mander wichteg sinn: „Cari concittadini, state attenti, perché il virus è sempre presente e rimane pericoloso. Possiamo solo vincerlo se rimaniamo prudenti e solidari. Insieme siamo vigili e responsabili. Dobbiamo proteggerci noi stessi e gli altri contro il virus.“

Merci villmools. An zesumme packe mer och dat, wa mer verantwortlech a solidaresch sinn!

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools dem Rapporteur, dem Här Mars Di Bartolomeo. Als éischte Riedner ass den honorable Här Claude Wiseler agedroen. Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Merci, Här President. Ech soen och dem Här Di Bartolomeo Mars Merci. Dat mam Portugisesche war gutt probéiert.

(Hilarité)

A mir hunn d'Intentioun alleguer verstanen an déi ass extreem positiv.

(Hilarité)

Ech soen dem President och Merci, muss ech soen, fir déi Aarbecht, déi en hei gemaach huet. Mir si jo an engem schwierige Kontext gewiescht, ënner engem Zäitdruck, deen enorm war, fir dat elo haut alles fäerdeg ze kréien, esou wéi et ass, dat war net evident. Dofir e grouse Merci.

Mir hunn, soen ech, obwuel mer mam Text ganz, ganz, ganz vill Problemer hunn als Opposition, awer och gekuckt, datt mer net aus deene Problemer eppes géife maachen, wat zäitraubend ass. Mir kucken, datt d'Regierung dat Gesetz kritt, wat si gär hätt, mat deem mir Schwierigkeeten hunn. An ech kommen dorobber zréck.

Här President, mir ware virun e puer Woche beim Confinement mat déi Beschit. A mir sinn och an der Weltpress, a se ass hei zitéiert ginn, esou als Beispill virgestallt ginn. Haut si mer beim Deconfinement mat déi Schlechtst a ginn och esou an enger Rei anere Länner behandelt, déi d'Areess vu Lëtzeburger Residenten erschwéieren a mat Konditiounen verhängen.

Ech brauch net d'Beispiller alleguer ze nennen. Fir d'europäesch Behörde si mer no Schweden dat Land, wat momentan am schlechtesten agestuft ass. Fir de Robert Koch-Institut mat den USA, Libyen, Mexiko, Türkei, Serbien an e puer aneren, dat Land mat erhéichtem Risiko. D'Lëtzeburger wëssen dat. Eis Zuele sinn net gutt. An dat ass absolut net schéinzerieden!

Virun engem Mount hunn ech hei op deser Tribün gesot, datt de Confinement einfach wär an datt den Deconfinement vill méi schwierig géif ginn. Dee Moment huet de Premierminister hei an enger empathescher Aart a Weis gesot, wéi schwierig fir hien déi Decisioun vum Confinement gewiescht wier, well se fräiheitsaschränkend ass.

Ech muss soen: Ech gleewen em dat souguer och. Mee ech soen awer: Et geet net drëm, ob et engem schwéier oder net schwéier fält, eng Decisioun ze huelen, well beim Confinement, do war kaum eng aner Decisioun méiglech wéi déi, déi geholl ginn ass. Am Confinement ass eng Decisioun geholl ginn, déi d'Leit wollten, well se Angscht haben. Am Confinement ass eng Decisioun geholl ginn, déi ganz genau d'selwecht war wéi a jiddwer aner europäeschem Land. Et hëlt een déi Decisiounen net gär, domadder sinn ech d'accord, mee et ass awer an deem Moment keen anere Choix do.

Beim Deconfinement par contre ass dat anescht. Hei stelle sech eng ganz Rei Choixen. Et muss een déi Decisioun huelen iwwert d'Vitess, iwwert d'Envergure an dee Moment, wou ee se hëlt, vun deem Deconfinement. An haaptsächlech ass och haut déi psychologesch Situatioun eng ganz aner, wéi mer se virun enger Rei Woche kannt hunn. Mir hunn, an dat mierkt een, e gewëssene Ras-le-bol mam Confinement dobausse bei de Leit. Mir hunn awer och eng ganz Rei Leit, déi eng richtig Existenzangscht hunn, well se net wëssen, ob se op hir Aarbechtsplaz kënnen weiderfueren, well se net wëssen, wa se e Geschäft hunn, ob se dat nach iwver Woche packen, an net wëssen, wat hir Zukunft ass.

Mir hunn och eng Rei Leit, déi nach ëmmer Angscht, selbstverständlech, virun der Krankheet hunn. Den Drock an d'Onzeffridenheet ass méi grouss ginn. An an anere Länner gesi mer och, datt d'Leit op d'Strooss ginn, fir ze protestéiere géint eng Rei Confinementsmesuren, déi oprechtgehele ginn. An et muss een dobaussen, wann een haut Decisiounen hëlt, wann ee se ëmsetzt, explizéieren an et muss een d'Leit hanner sech kréien.

Ech soen lech ganz kloer: A mengen Aen ass déi richtig politesch Gestiou do, wou Decisiounen mussen geholl ginn, do, wou ee muss Responsabilitéit weisen, do, wou verschidden Decisiounen an Alternative méiglech sinn, dat ass haut an dat ass net virdrun. Haut mussen Decisiounen geholl ginn, déi net jiddwerengem gefallen. Haut muss eng Regierung sech d'Moyenne ginn, fir déi Decisiounen och ëmzesetzen a se muss déi Decisioun och duergesat kréien an der Realität.

Fir dat ze maachen, ass eng éischt Viraussetzung, datt ee selwer d'Realitéit richtig aschätzt. Eis Zuele si momentan richtig schlecht. An a mengen Aen ass do näischt schéinzeschwätzen. Ech gesinn awer haut vill Politiker, déi ganz opgereegt erklären, wann d'Grenzen och net zougemaach ginn, mee wann et erschwéiert gëtt fir Lëtzeburger respektiv fir Residenten, fir driwwer erauszugeen, déi dann elo erklären, dat wär alles net esou, wéi et do géif beschriwwen ginn. Mir wäeren am Fong gutt, well mer esou schrecklech vill Tester géife maachen. An alles dat, wat déi aner eis do géifen undoen, dat wär, well déi net géife verstoen, wéi gutt mir am Fong wäeren. Mir sinn déi Positiv, mir sinn déi Gutt, an déi aner verstinn eis net.

Dat ass eng Aart a Weis, fir drun erunzegen, déi ech am Fong net akzeptabel fannen. Ech hunn dem Här Bettel säin Interview gelies virun e puer Deeg am „Politico“, wou en dann erkläert, datt en e batteren Nogesmaach hätt bei all deenen Decisiounen, déi déi Länner ronderëm geholl hätten, well mir eis Aufgab heiheem esou gutt géife maachen.

An d'Madamm Lenert, si huet gëschter op der Pressekonferenz dat selwecht gesot, mee an

anere Momenter - bei eis an der Kommissioun - an an aneren Interviewe mécht si awer weesentlech méi eng kloer Analys vun der reeller Situatioun. Et ass net, well mir e Large-Scale-Testing maachen, datt eis Zuelen esou schlecht sinn. Just 15 % vun deene Fäll, déi mer als positiv erkläert kréien, kommen aus dem Large-Scale-Testing, vu 4.956 sinn der just 161 iwwert den LST komm, iwwert de Large-Scale-Testing. Dat ass eng Zuel, déi mer d'leschte Kéier ganz kloer an daitlech an der Question parlementaire als Äntwert kritt hunn.

An et ass och net, well mer esou vill Frontalieren all Dag hei iwwert d'Grenz kréien, datt eis Zuelen esou schlecht sinn. 18 % vun de positive Fäll si Frontalieren. Dat heescht awer, datt 82 % vun de Fäll Residente sinn.

► **Une voix.** - 82 %.

► **M. Claude Wiseler** (CSV). - 82 %.

► **Une voix.** - Dir hat 92 % gesot. Net, datt ee seet, Dir kéint net rechnen.

► **M. Claude Wiseler** (CSV). - A, Dir sidd immens fein mat mir! Ech soen lech villmools Merci.

18 op där enger Säit, 82 op där anerer Säit. Dat mécht d'Saach awer net vill besser. 82 % vun de Fäll si Residenten. Dat heescht, eis Zuelen, independent dervun, wéi vill mer testen, sinn europawäit net gutt. An ech muss soen, ech fannen déi Decisioun, déi gëschter geholl ginn ass, fir elo nëmme méi d'Residenten an déi international Gremien ze schécken an aus eise Statistiken d'Frontalieren einfach erauszeloossen, am Fong eng ganz fragwürdige Decisioun, well d'Frontalieren awer en Deel vun eiser Gesellschaft sinn, aacht bis zwielef Stonnen den Dag hei zu Lëtzebuerg verbréngen, hei schaffen an a sech all Dag heihinner kommen, sech eventuell hei infizéieren oder d'Infektioun mathuelen oder d'Infektioun matbréngen, mee en Deel vun eisem dagdeegleche Liewe sinn, och vun eisem dagdeegleche sanitäre Liewen. Do fannen ech déi Decisioun relativ fragwürdig.

Kann een nach ëmmer soen: „Well mer esou vill testen“? Wat eisen Ausseminister dann als Explikatioun huet, fir deenen anere Länner ze erklären, datt hir Decisiounen, déi se huelen, net déi richteg Decisiounen wäeren.

Ech luewen déi Efforten, mee ech gesinn, datt dat awer eng ganz schwéier Tatsaach ass. Ech gesinn och, datt déi Covid-Taskforce, déi scho viru 14 Deeg asgesat ginn ass vun der Regierung, am Fong genau de Contraire vun deem erkläert, wat d'Regierung dobaussen als offiziell Explikatiounen gëtt.

Ech liese vir, wat virun enger Rei Wochen d'Covid-19-Taskforce daitlech schreift an hirem Rapport, si seet: „Dies ist ein klares Indiz, dass der Anstieg der Fallzahlen nicht durch das vermehrte Testen induziert wurde und unter Umständen den Anfang einer zweiten Welle anzeigt.“ Dat stoung virun e puer Wochen do, als kloer an daitlech Ausso.

An do war ech gëschter extreem erstaunt, wirklech erstaunt, wéi ech dann d'Madamm Lenert an den Här Bettel an der Pressekonferenz gesinn hunn, oder plutôt héieren hu soen, mir hätten momentan e lineären a keen exponentiellen Developpement vun den Infektiounen. D'ailleurs huet d'Madamm Lenert eis gëschter gesot, et wär dann och eng nei Etüd erauskomm, nodeem datt d'Opposition eng Pressekonferenz gehat hätt, wou se sech iwwert de Mangel un Informatioun beklot huet. Si hätt zwar nach keng Zäit gehat, sot se, déi Etüd ze liesen. Mir sollten dat da maachen. Ech hunn dat selbstverständlech och gemaach, nodeem ech se dann um Internet fonnt hat. Mee ech hu mech just gewonnert, well déi Etüd seet an aller Daitlechkeet genau de Contraire vun deem, wat d'Gesondheitsministesch an de Premierminister gëschter op hirer Pressekonferenz gesot hunn.

Ech zitieren och do, an dat sinn net meng Wieder, mee dat sinn d'Wieder vun den Experten, déi vun der Regierung agesat gi sinn, fir de Suivi vun der Krankheet ze maachen.

Déi soen: „Der 7-Tage-Mittelwert zeigt für die letzte Woche eine signifikante Abweichung von diesem Trend und könnte auf ein einsetzendes exponentielles Wachstum und somit auf eine

zweite Welle hinweisen.“ An e wéineg weider: „[...] die Infektionen schon in der Gesamtbevölkerung bemerkbar machen und nicht mehr von Infektionsclustern getrieben werden. Somit müsste man aufgrund der aktuell vorliegenden Fallzahlen von einer allgemeinen zweiten Welle ausgehen.“ Dat soen net ech, dat soen d'Experte vun der Regierung.

Ech soen lech ganz kloer: Ech wär natierlech och ganz frou, wann da jiddwereen déi Experten, déi mer do gemaach kréien, déi Modellisatiounen, dat, wat d'Experten eis ginn, géif liesen, éier se esou Aussoe maachen, wéi där gëschter gemaach goufen.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Claude Wiseler** (CSV). - Da kann een natierlech wéi de Premierminister d'lescht Woch hei op der Chambertribün soen: „Et ass alles richtig, wat mer gemaach hunn. All Decisioun war déi richteg zu deem Zäitpunkt, wou se geholl ginn ass.“ Ech soe ganz einfach: Dat ass an der Realitéit net esou!

Ech wëll hei kloer an daitlech soen, datt ee soll ophalen, dauernd Excusen ze sichen, Erklärungen ze sichen fir d'Zuelen, déi momentan schlecht sinn, fir e Bilan, dee momentan schlecht ass, well ech soen lech: Et ass och problematesch, sanitär problematesch, dauernd Excusen ze sichen. Wann een dat mécht, wann een dauernd seet: „Mir sinn am Fong gutt, et si just déi aner, déi dat net richteg gesinn!“, da gëtt een domat de Leit eng falsch Impressioun, well wann d'Leit engem dat da gleewen, dann hu se jo a sech d'Tendenz, fir net déi noutwendeg Precautiounen ze huelen, déi se am Fong missten huelen.

Ech fannen et net korrekt, dat ze maachen, ech fannen et och falsch an ech fannen et och eng sanitär falsch Attitüd, fir esou Saachen ze soen, fir a Pressekonferenzen esou Aussoen ze maachen.

D'Zuele si kloer. No engem effikasse Confinement hu mer elo en Deconfinement, deen ze vast, ze schnell, ouni Linn, ouni uerdentlech Kommunikatioun gemaach ginn ass. An elo si mer do, wou mer sinn. Mir sinn e Risikoland ginn.

Mir si par ailleurs, an dat wëll ech gäre soen, net dat eenzegt Land, wat e Risikoland ass. Och aner Länner, Israel, Portugal, Här Di Bartolomeo, si Risikolänner deelweis, a verschidde Géigenden, ginn, hunn awer dunn direkt reagiert a relativ staark reagiert. An dofir muss ee sech hei froen, ob eis Reaktioun, deen Text, dee mer haut stëmmen, ob dat eng Äntwert ass, déi der Situatioun, wou mer momentan dra sinn, entsprécht oder net.

D'Experte soen eis, datt déi nei Infektiounen net aus der professioneller Reouverture kommen, datt se net aus der Ouverture vun de Schoule kommen - obwuel ech, wann ech eng Rei Modellisatiounen liesen, dorunner zweifelen, mee loosse mer dat emol esou dohinnerstellen -, mee datt den Dreier dovun déi intensiv sozial Kontakter op där enger Säit sinn, haapt-sächlech op private Partien ouni Precautiounen a Reuniounen op Voie-publiques, Caféen, wou och net ëmmer déi Moossname respektéiert ginn, déi sollte respektéiert ginn, respektiv bei privaten lessen a bei privaten Treffen, wou sech änlech Froe stellen, an awer och bei Iwwerdroung duerch asymptomatesch Fäll.

Wann dat esou ass, wann dat esou ass, an dat schéngt och novollzéibar ze sinn, da muss ee sech d'Fro stellen: Firwat? Firwat?

Ech héieren dann oft aus Majoritéitskreesser d'Explikatioun, datt d'Regierung am Confinement alles richteg gemaach huet, mee datt momentan d'Leit et net méi verstinn an et net méi respektéieren. Et ass awer net esou, datt dat, wat richteg gemaach ginn ass, der Regierung hir Responsabilitéit ass, an elo verstinn d'Leit et net méi an et ass de Leit hir Responsabilitéit, wann et elo schilleeft. Esou ass d'Realitéit net. Et sinn nach eng Rei Saachen an dem Traitement vun där ganzer Geschicht hei schifgelaf, an ech ginn och do e puer Explikatiounen.

Dat Éischt, ech hunn dat schonn eng Kéier gesot, datt ass, datt ech iwwerzeegt sinn, datt de Fait, datt mer aus deem éischten Text déi privat Restriktiounen, déi d'Regierung par ailleurs drageschriwwen hat, op Basis vum Conseil d'État, mir waren all dermat d'accord, erausgeholl hunn, datt dat a sech eng falsch Approche war dee Moment.

Mir hunn ëmmer gesot: „Schreift déi Saachen net an de Gesetzestext dran! Schreift se als Recommandatiounen dran! Schreift se kloer an daitlech als Recommandatiounen dran, well am Gesetzestext mécht dat kee Sënn, vu datt Der se net kënn sanktionéieren, vu datt Der se net kënn kontrolléieren. Mee gitt awer de Leit kloer an daitlech Instruktiounen, Recommandatiounen!“ Doropshin ass et awer aus dem Text erausgeholl ginn an d'Leit haten d'Impressioun, datt alles erlaabt wär an datt se alles kéinte maachen.

Ech stelle fest, datt an anere Länner esou geschafft ginn ass. Wann ech kucken, wat an der Schwäiz geschitt ass, wann ech kucken, wat an Irland geschitt ass, da sinn eng ganz Rei vun deene Saachen, déi de Leit recommandéiert gi sinn, net an d'Gesetz geschriwwen ginn, mee sinn iwwer Recommandatiounen gemaach ginn, an do huet et och fonctionéiert.

Och haut hu mer nach keng kloer a propper Recommandatiounen. Och haut hu mer nach keng kloer a propper Recommandatiounen!

(Brouhaha)

Ma Dir erkläert mir dat dann duerno.

Mir hunn haut nach keng kloer a propper Recommandatiounen, déi mer méi wéi eng Kéier gefrot hunn. Ech liesen, ech liesen an deem, wat verdeelt ginn ass vun der Regierung, ech liesen an deenen éischte Säite vun den Zeitungen, déi mer alleguer da kruten, d'Recommandatioun op dat, wat elo geschitt. Ech liesen lech se vir: „Sie können Familie und Freunde wieder einladen, aber vermeiden sie Partys in großen Gruppen. Helfen Sie mit, die Verbreitung des Virus einzudämmen.“ Dat ass dat Eenzegt, wat do steet als Recommandatioun.

Also, ech soen lech ganz éierlech: Dovunner kann ech mer awer nu wirklech näischt kafen! Dat hei ass weeder prezis nach weess ech dann an der Realitéit, wat ech soll maachen. „Vermeiden sie Partys in großen Gruppen“, ass alles, wat als Recommandatioun momentan vun der Regierung kënn.

Mir hätte gär kloer an daitlech prezis Recommandatiounen. Da sot de Leit: „Wann Der doheem bleift, invitéiert Der net méi wéi sechs, oder net méi wéi zéng!“ Da gitt eng Instruktioun! Sot e kloer an daitlech, wat Der wëllt! A sot en, datt iwwerall do, wou Leit musse méi no wéi zwee Meter zesummekommen, soll e Mask gedroe ginn! Dat ass net geschitt. Dat hei ass e frommen a vage Wonsch. Dat geet net duer, dat ass net prezis genuch.

Mir brauchen och prezis Definitiounen am Text, dat hu mer och schonn d'leschte Kéier an aller Daitlechkeet gesot. De Rassemblement, deen définiert ass als eng Reunioun organisée, an d'Manifestation accueillant un public, kee weess richteg, wat e soll domadder ufänken, an dann entsteet evidentement Duercherneen.

Fir mech ass dee politesch-juristesch Duergerneen eng grouss Cause vun där Confusioun a vun deem Relachement, dee momentan do ass, an enger Zäit, wou nach misst Disziplin a Verantwortungsgefühl herrschen. An dat Ganzt gëtt begleet duerch e Mangel u klore Recommandatiounen, well mer hei just generell onverbindlech, onprezis Halleftwarnungen hunn. Et ass alles op. Et gëtt gesot: „Mee iwwerdreift just net!“ Dat ass net seriö gemaach, a well et net seriö gemaach ass, gëtt et och net seriö geholl. An déi Recommandatiounen sinn och nach haut esou.

Mir deelen d'Analys vun der Regierung, wa se seet, datt eng ganz Rei Abuse geschitt sinn an datt een do muss ee Riedel virschiben. Dat ass jo d'Zilsetzung vun deem Gesetz: Éischstens, Partien, déi ouni Schutz gemaach ginn. Zweetens, doheem ze vill Leit ouni Protektioun, ouni den néidege Respekt vun den Distanzen an de Masken. Drëtters, och en Ennergruewe vun enger Rei Horeca-Reegele bei privatisierte Partien a Caféen oder Scheieren oder wou och ëmmer. A véiertens, grouss Rassemblementer, wéi se virun de Caféen heiansdo stattfannen - mir hunn dat alleguer selwer gesinn oder op Videoe gesinn -, déi ze vermeide sinn, déi awer haut stattfannen, mat Leit, déi sech net selwer protegieren. Déi Zilsetzung ass kloer an daitlech fir mech a gëtt och absolutt an honnertprozenteng vun der CSV ënnerstëtzt.

D'Fro ass just: Entsprécht den Text, dee mer hei virleien hunn, deenen Zilsetzungen? Jo oder Nee? Dat ass d'Fro, déi mir eis haut musse stellen. An ech wëll déi eenzel Punkten eng Kéier duerschuelen.

Deen éischte Punkt, datt sinn déi grouss Partien ouni Schutz, déi net doheem gemaach ginn, mee déi awer privatiséiert a Caféen, a Scheieren oder wou och ëmmer gemaach ginn. Da sollte sech privat Partien op 20 Leit limitéieren, ausser et hält ee sech un aner Reegelen. Ech gesinn net, duerch wat fir eng Moossnam ka kontrolléiert gi respektiv sanktionéiert ginn, och wann et net doheem ass. An do gëtt relativ kloer vun dem Conseil d'État gesot: « L'identification des personnes ayant participé à des rassemblements privés organisés en violation de la loi, ne pourra se faire que sur aveu ou dénonciation de l'organisateur ou d'un participant. » Dat heescht an anere Wieder, déi Kontroll ass net méiglech.

Mir hate gefrot, fir datt mer, nach ier de Vott vun deem Gesetz soll sinn, géifen Explikatiounen kréien, wéi d'Polizei dann op enger Interpretatioun vun deem Gesetz an esou Cafée kéint intervenéieren. Mir kruten déi Explikatiounen net an ech ginn och net dervun aus, datt et eng

uerdentlech Base légale gëtt, fir esou Kontrollen ze maachen.

An an deem Fall, wou se géife gemaach ginn, ass och nach d'Fro, wien da sanktionéiert géif ginn, entweder den Organisateur oder de Participant. An deem Fall ass et de Participant. Mir sinn der Meenung, datt et haapt-sächlech misst den Organisateur sinn, deen hei déi Sanktiounen kritt. A richtegerweis seet de Conseil d'État, datt den analogen Tracing net däerf gebraucht gi fir erauszefannen, wien op esou Partien wär, well den analogen Tracing just fir sanitär Zwecker ka gebraucht ginn. A wann een dee fir aner Zwecker géif gebrauchen, wou een d'Leit duerno bestrooft, dann hätt dat als Effekt, datt d'Leit net méi uerdentlech géifen op den analogen Tracing äntweren. Dat ass richtig.

Wat mir gär hätten a wat eis Meenung ass, dat ass, datt mer hei en Traitement esou wéi an der Horeca géifen aféieren, wann esou privat Partien stattfannen, déi net à domicile sinn, dat heescht, mat deenen noutwendige Mesure-de-sécurité, mat zwielef Auer als d'Zäit, wou et muss opheieren, a mat enger Sanktioun, wann et dann noutwendig ass, vun dem Organisateur. Esou wéi et elo ass, errechen déi Moossnamen d'Zil net.

Zweite Punkt: déi Invitatiounen, Fester, wat och ëmmer, déi doheem gemaach ginn, wou ee ka bis zu 20 Leit invitéieren, ouni datt eng speziell Protektioun obligatoresch wär. Ech soen lech, ech weess net, wéi et bei lech doheem ass, mee datt ech bis 20 Leit a mäin Haus invitéieren, un den Dësch setzen, datt ass an deene leschten 20 Joer, mengen ech, héchstens zwee- oder dräimol virkomm. Wien invitéiert scho méi wéi 20 Leit? Dat heescht, a mengen Aen ass dat do eng Moossnam, déi iwwerhaapt keen Effekt an der Realitéit vun 90 % bis 95 % vun de Menagen hei zu Lëtzebuerg huet.

An de Conseil d'État seet och ganz kloer dat, wat e schonn am Gesetz virdu gesot hat: « L'article 15 de la Constitution, relatif à l'inviolabilité du domicile, n'autorise des mesures de contrôle par le biais de perquisitions et de visites domiciliaires », dat heescht, esou Kontrolle sinn an de privaten Konditiounen, an de privaten Haiser net erlaabt, e seet, « que dans des conditions qui ne sont pas réunies dans la loi en projet, laquelle ne prévoit que des infractions de police ». De Conseil d'État, wéi gesot, hat déi Remark schonn eng Kéier gemaach: Et ass also keng Kontroll méiglech.

An ech soen och do eis Meenung relativ kloer: Mir hätten au moins gär gehat, datt do kloer an daitlech Recommandatiounen géifen erauskommen. Mir fannen déi Zuel vun 20 ze héich, esou wéi se hei am Gesetz steet.

Drëtte Punkt: grouss Rassemblementer virun de Caféen. Do hate mer eng grouss Diskussioun an der Kommissioun drüüwer. Mir sinn ewechkomm vun deem, wat am Gesetz stoung, Service à table, a mir hunn et elo iwwert d'Consommation à table geholl, dat heescht, du dierfs nëmmen um Dësch consumméieren.

Dat ass awer direkt och an deem neien Text ënnergruewe ginn duerch de Fait, datt mer dann eng Autorisatioun fir Vente à emporter a Vente au volant maachen. An do ass meng Fro: Wéi soll dat da kontrolléiert ginn, wann de Cafetier ka gläichzäitig eng Vente maachen, wou s de am Fong geholl den Saache kanns mathuelen, obwuel e muss kontrolléieren, datt jiddweree just um Dësch sëtzt? Dann ass et jo relativ kloer, datt s de, wann s de vun der Terrass erofgees, wann s de net méi an der Enceinte vum Café bass, kanns maachen, wat s de wëlls. Dat heescht, déi ganz Proposition, déi ech hei am Fong verstinn, gëtt am Fong ënnergruewe. Den Text seet: « La consommation à table dans les établissements visés à l'alinéa premier est obligatoire pour le client. » - „dans les établissements“ -, dat heescht, dobaussen um Trottoir ass kee Problem an et ass net sanktionabel. Och do ass a mengen Aen d'Zil, wat sech gesat ginn ass, net erreecht ginn.

Eis Meenung ass: Mir hätte léiwer eng Diskussioun iwwert d'Definitioun vum Rassemblement a vun der Réunion organisée gehat mat enger klorer Ausso, datt gréisser Rassemblementer, organiséiert oder net, nëmme méiglech wäeren, wann déi noutwendig Protektiouns-moossnamen och op der Voie publique géife geholl ginn, wou déi Rassemblementer hei an der Realitéit stattfannen.

Véierte Punkt: aner Rassemblementer, déi net ënnert d'Definitioun vu Rassemblement organisé falen, zum Beispill an de Parken. Et gëtt vill vun der Kinnekswiss, mee och vun anere Parken an der Stad Lëtzebuerg an an anere Gemenge geschwat, wou d'Leit zesumme sinn,

wou keng Consommation do ass, déi aus Caféen oder Horeca-Betriben geschitt, mee wou se hir Saache matbréngen, wou se enk zesumme sinn a wou enorm grouss Rassemblementer mat ganz ville Leit geschéien.

Wann ech liesen, wat den Text do erausgëtt, da gëtt en am Fong näischt do eraus. Dat heescht, eng Intervention ass net méiglech vun der Polizei. An dat ass fir eis evidentereis problematesch, a wann een näischt doriwwer schreift, och déi ganz Froen, déi sech do stellen, da kritt een déi ganz sanitär Situation net an de Griff. Och dee Problem ass an eisen Aen an deem Text net geléist.

Fënnefte Punkt. Dat ass, dass hei eng Rei Exemptione virgesi sinn, dat heescht, wou ee kee Mask a keng Place-assise brauch, och wann e Rassemblement oder eng Réunion organiséee do ass, zum Beispill d'Activités scolaires et parascolaires.

Dann ass natierlech d'Fro: Wann een dat esou virgesäit, dat kann ech à la limite nach verstoen, dass een et esou virgesäit, mee wéi ass et da mat deenen anere Jugendaktivitéiten, déi net an dem Beräich vum Parascolaire sinn, mee déi vun anere Jugendorganisatione gemaach ginn? Ginn déi anescht behandelt? Oder wéi geet dat?

Mir haten eng Diskussion an der Kommission, wou a sech d'Beamte vum Ministère proposéiert hunn, dass mer géifen am Commentaire des articles eng zousätzlech Explikation ginn, déi doranner besteet, dass mer géifen d'Activités parascolaires etendieren op d'Activitéiten, déi mat sämtleche Jugendlechen op organiséiert Aart a Weis géife geschéien. Dat steet awer net am Text. Dat steet awer net am Text! An dofir huet de President vun der Kommission richtegerweis gesot: „Mee mir kënnen net eng Explikation am Contraire gi fir eppes, wat am Text net steet.“ Dat ass absolutt richtig.

Meng Fro ass just: Wéi gëtt et dann elo behandelt? An do ass eis gesot ginn: „Ma dat leeft elo iwwer Instruktiounen.“ Ech drécke just hei meng Hoffnung aus, dass all déi Instruktiounen, déi dann elo eraginn, och konform zum Gesetz sinn, wat mer hei elo amgang sinn ze stëmmen, wann et da gestëmmt gëtt, wouvun ech ausginn.

Mäi sechste Punkt: Dësen Text, deen hält zu 90 % déi selwecht Propositionen zréck wéi an deenen Texten, deenen zwee Texten, déi mer sengerzäit virun engem Mount, am Juni, gestëmmt hunn.

D'Kriticken, déi mir, déi ech am Numm vun der CSV sengerzäit ausgedréckt hunn, sinn haut och nach ëmmer richtig, well bei enger Rei vu Punkten ass näischt geännert. Ech wëll dat elo net am Detail opzielen, all déi Froe vum Traçage analogique, vun den Informatiounen, vun der Méiglechkeet ze contestéieren oder vum Confinement forcé, wou ech nach ëmmer net weess, wat dat ass a wien dann dee Confinement forcé do garantéiert. Well d'Personen, déi an de Confinement forcé gesat ginn, déi an en Zëmmer gefouert gi fir dozubleiwen, déi wëlle jo net dozubleiwen. Wa se dann eraginn, seet de Gesetzestext eis awer net, wéi dat soll kontrolléiert ginn.

Wéi gesot, d'AMMD schreift kloer an däitlech an engem Brëif, dass si awer net géif mengen, dass d'Fleegepersonal oder d'Dokteren hei misste Leit bewaachen, déi am Confinement sinn, dat wär net hir Roll. A si hu Recht. Mee wien seng Roll et ass, steet net am Text. Dat war schonn d'leschte Kéier d'Fro an d'leschte Kéier de Fall. Dat selwecht gëllt fir de „port d'un équipement de protection individuel“, wou een och net weess, wann do eng Obligation ausgesprach gëtt, wéi deen da soll kontrolléiert ginn a séchergestallt ginn, dass e respektéiert gëtt.

De Staatsminister huet virun engem Mount gesot, dass deen Text, dee mer géife stëmmen, e schlechten Text wier. Elo huele mer 90 % vun engem schlechten Text hei zréck zwéi Méint, ee Mount ass eriwuer. An ech soen haut: De Staatsminister huet nach ëmmer Recht. Den Text ass nach ëmmer schlecht! An et ass net, well mer en haut fir d'zweete Kéier stëmmen, dass e besser gëtt. Deen Text ass wierklech nach net gutt. Deen ass onprezis, deen ass net adaptéiert op dat, wat d'Realitéit ass, a léist déi Problemer, déi mer haut hunn, net.

Dat zum Text. Dann hunn ech awer nach eng Rei méi generell Punkten, déi ech onbedéngt wollt hei lassginn, well de Problem jo och méi e generell ass wéi just dee Gesetzestext. Dat Eischt ass, mir hunn eng Diskussion iwwer d'Fräiheitsaschränkungsproportionalitéit. Ech muss soen, wann ech liesen - independant dovun, wat mer an Diskussionne scho matenee

geschwat hunn, wou ech d'Madamm Lenert sengerzäit net verstanen hunn, wa se mer seet, mir hätten hei eng disproportionéiert Fräiheitsdiskussion, déi mer géife féieren - wann ech hei de Conseil d'État liesen, dee genau dat selwecht seet! Dee beim éischten Text gesot huet, dass d'Auteurs en défaut sinn, fir déi Proportionalitéit vun de Moosnamen ze weisen, an déi bei deem Text soen, dass am Fong déi Beweisféierung „en termes très, très généraux“ geschitt ass, also am Fong totalement insatisfaisant an deem Text ass. Dat ass awer e wichtege Problem. E wichtege Problem!

Ech hätt mer erwaart, dass d'Regierung op déi do Fro awer mat méi Rigueur agaange wär, dass se gesot hätt: Mee mir hunn elo en R-Wäert oder mir hunn elo d'Zuel vun Infektionen par jour, oder mir hunn elo x Krankebetter, déi beluecht sinn. A fir eis ass d'Zuel wichtig, déi d'Saachen declenchéiert, an dass mer wëssen, a wat fir engem Moment mer wat maachen - esou wéi dat an anere Länner geschitt! -, an dass mer déi wëssenschaftlech Rigueur anescht betruchten, fir Moosnamen a Kraaft ze setzen, déi vill Contenu hunn, déi vill Konsequenzen hu fir eenzel Leit. Do hätt ech mer méi Rigueur vun der Regierung erwaart.

Zweetens, déi Modellisationen. Ganz oft krute mer déi Modellisationen, nodeems mer dann oft gefrot hunn, ganz oft no den Decisiounen, mir krute ganz oft dann esou Modellisatione vu Saachen, déi net an dem Text waren. Oder et sinn aner Modeller ugefouert gi wéi déi, déi mer am Text haten, aner Saachen. Haut zum Beispill - vu dass de Sportsminister hei ass - hunn ech nach keng Modellisation gesi vun deem, wat elo am Sport gemaach gëtt.

Oder op anere Punkte liesen ech dann déi Modellisationen an ech fannen, dass se kontradiktoresch si mat deem, wat dann d'Ministère soen.

► **Mme Nancy Arendt épouse Kemp (CSV).** - E soll emol an d'Kommission kommen!

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Zum Beispill déi Zesummesetzung vun den A- a B-Klassen, seet de Minister, hätt keng grouss Influenz an iwwerhaupt hätt d'Schoul op d'Infektionsrate keng grouss Influenz.

Wann ech dann awer d'Modeller liesen, soen déi mer awer genau de Contraire. Déi soen, dass déi Klassentrennung eng grouss Influenz op eis Raten, Infektionsraten hätt, dass och de Social Distancing an der Schoul wichtig wär an dass, wann d'Schoule ganz zou géife bleiwen, weesentlech manner Infektionne géife geschéie wéi wann net.

Ech mengen, liest déi Modellisationen alleguer. D'Madamm Minister seet jo, se wiere public. Se sinn effektiv public. Liest se alleguer an da maacht Der lech selwer e Bild doriwwer. Dat entsprécht net deem, wat den Här Meisch eis hei seet.

Mäin drëtten Punkt, dass dee vun der Tracing-app. Mir hu vill driwwer geschwat, dofir sinn ech do ganz kuerz. Ech gesinn, dass den Tracing, den analogen Tracingmodell haut ufängt, richtig iwwerfuert ze ginn. An ech soen, dass mer einfach gutt géifen doen, net dee Modell ze ersetzen, mee zousätzlech niewent allem anere wierklech eng Applikation derbaizesetzen, déi fräiwëlleg ass, déi dezentral ass, esou wéi d'Commission nationale d'éthique et seet, esou wéi Dealer vun der Uni Lëtzebuerg et soen, esou wéi Leit aus der Covid-Taskforce et selwer soen, esou wéi de Statec oder den Direkter vum Statec et seet. An et ass a mengen Aen absolutt farlässig, nach net ugefaangen ze hunn, deen do Dossier unzepaken an eis eng Richtung ze ginn, an déi mer do kënne goen.

Déi Technik ass net einfach a mir hunn och gesot, dass mer am léifsten e Gesetzestext hätten, deen dat géif encadréieren. An d'Madamm Reding huet dat kloer an däitlech ënnerstrach. Wa se elo muss eng Kéier agesat ginn, wéi maache mer dann all déi Aufgaben? An dat elo all Kéiers erëm an d'Zukunft ze drécken, fannen ech am Fong farlässig, fannen ech net responsabel. Duerno, wa se da muss kommen, muss alles Hals iwwer Kapp geschéien. An et ass esou vill negativ Propaganda scho vum Staatsminister a vun de Regierungsmemberen dergéint gemaach ginn, dass d'Leit schonn negativ agestallt sinn an dass et scho schwierig ass, d'Leit iwwerzeegt ze kréien, se ze benotzen. Ech fannen dat farlässig.

Véiertens, déi generell Philosophie an déi generell Message vum Text. De Conseil d'État seet et ganz kloer: Op där enger Säit maache mer am Privaten zou a mer maachen eng ganz Rei Saachen an anere Beräicher op.

De Conseil d'État seet, an ech wëll et virlesen, fir dass Der gesitt, dass net nëmmen ech déi Saachen do soen an net nëmmen d'CSV se seet, mee och Institutione wéi de Conseil d'État: « Le Conseil d'État s'interroge sur la démarche des auteurs du projet de loi qui,

d'un côté, renforce les mesures de protection, en particulier dans la sphère privée au regard de l'aggravation de la situation épidémiologique, et d'un autre côté supprime une série de restrictions dans la poursuite d'un déconfinement progressif. » Dat passt net zesummen! Dat passt net zesummen, a well et net zesumme passt, ass et natierlech esou, dass dobaussen d'Leit net richtig wëssen, wou se dru sinn, an net wëssen, wéi se sech sollen an deem do Kontext behuelen.

An dann hunn ech net geschwat vun de Schoulen, wou zum selwechte Moment A- a B-Gruppen a sech zesummegeluecht ginn, wou d'Modellisation, wéi ech et virdru gesot hunn, eppes anescht weist an de risegen Effekt dovunner laangfristeg beschreift, wann et da méi wéi 14 Deeg géif daueren.

Fir mech ass dat do eng Fro vun der Kohärenz vun der Politik an och eng Fro vun der Kohärenz vum Message, dee vun der Regierung ausgeet. Dese Message ass net kohärent an dofir riskéiert en och, dobaussen net verstanen ze ginn. An dat ass e Riseproblem an der Situation, wou mer elo sinn.

A mäi leschte Punkt, dass dee vum Datum a vun der Chamber. Mir hunn dat elo bis den 30. September gemaach als Text. Dat ass laang. Mir sinn awer domadder d'accord. Mee mir gesinn, dass all Dag eppes changéiert.

Mir wëssen net, wat d'Vakanz eis bréngt. Mee ech soen hei ganz kloer, an dat geet am Fong e weëneg un de President vun der Chamber, dass mir an der Organisation vun der Chamber iwwert déi nächst Méint och eng Responsabilitéit hunn. Mir mussen kapabel sinn an der Chamber, zu all Moment eng Kommission zesummenzeruffen, déi fonctionéiert. Mir mussen kapabel sinn, och all Moment a kuerzen Delaie kënnen eng Plenarsézung ze organiséieren, fir kënnen ze legiferéieren, wann et da muss sinn. Mir hunn déi Responsabilitéit! Et ass net, dass mer se wollten, mee mir hu se institutionell a mir hu se constitutionnel, a mir wëllen net, dass en neien État de crise hei declenchéiert gëtt, well d'Chamber muss déi Responsabilitéit och an deenen nächste Méint droen. Mee dofir mussen mer eis organiséieren an deenen nächste Méint, fir dass mer och kapabel sinn, esou ze reagéieren, wéi an esou schwierigen Zäite wéi deenen hei muss reagéiert ginn. Dat mussen mer organiséieren.

Als Konklusion wëll ech soen: Mir verstinn, dass d'Regierung dat wëllt an Zäiten, wou d'Infektionen uesteige respektiv ërem méi sinn. Mir deelen déi Zilsetzung, mee eiser Analys no ass dësen Text op kenger vun deenen Zilsetzungen, déi mer eis gesat hunn, effikass. E léist kee vun de Problemer, deen de viregten Text hat. Déi ginn einfach an deem Text weidergeschriwwen. En ass onprezis an de Formulationen. En ass kontradiktoresch an dem Inhalt, well en op där enger Säit zoumécht an op där anerer Säit opmécht.

An dofir wäerte mer dësen Text net stëmmen. Mir soen Nee zu deem Text. Mee mir soen net nëmmen Nee zu deem Text, mee eisen Nee geet nach méi wäit. Mir sinn der Meinung, dass d'Organisation vun dem Deconfinement, wéi se elo geschitt, esou chaotesch ass, dass d'Leit net méi wëssen, wou se dru sinn, dass d'Administrationen net wëssen, wéi se dat Gesetz sollen applizéieren. An aus deem Grund kann d'CSV dësen Text sécherlech net stëmmen.

Ech soen hannendrun, dass mir awer als Partei prett sinn, fir all sënnavoll Moosnamen, an ech si sécher, dass där müssen an deenen nächste Woche kommen, an Zukunft ze begleeden. Mee dësen Text wäerte mer net matstëmmen.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Wiseler. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gilles Baum. Här Gilles Baum, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Gilles Baum (DP).** - Här President, merci villmools. Mir hunn, wéi mer et gewinnt sinn, eng ganz engagéiert Oppositionsrieder hei héieren.

(**Interruption**)

Ech ka mam Här Wiseler op d'mannst op engem Punkt averstane sinn, dass de Punkt, dass mir als Chamber, egal wéi déi Situation hei weidergeet, zu all Moment mussen bereet sinn an zu all Moment mussen kënne weider-schaffen. An ech mengen, dee Punkt, dee mécht d'Unanimitéit.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Gilles Baum (DP).** - Ech muss awer op e puer aner Punkten zréckkommen. Kolleeg Claude, Här Wiseler, Dir hutt eis am Ufank vun Är Ried virgeworf, et wier ze schnell gaange mam Deconfinement.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Jo.

► **M. Gilles Baum (DP).** - Wie stoung hei uewen an huet gesot, d'Butteker missten direkt opgoen? Dat war d'CSV!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Gilles Baum (DP).** - Wie stoung hei uewen an huet gesot, d'Café missten opmaache bis eng Auer an der Nuecht? Dat war d'CSV!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Gilles Baum (DP).** - A wie stoung hei uewen an huet gesot: „Maacht déi Spillplazen op!“? Och dat war d'CSV!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Une voix.** - Dat ass alles richtig!

► **M. Gilles Baum (DP).** - An ech hunn lech ganz gutt nogelauschert, well ech lech ganz gär nolauschteren, well Der ganz gutt schwätzt. Mee ech muss lech awer eppes soen: Är Ried war nëmmen negativ! Är Ried war nëmmen negativ, wat dee Gesetzestext hei ugeet a wat den Handling vun der Kris ugeet.

Dir hutt sechs Punkten hei ernimmt, mee wat Der net ernimmt hutt als CSV, mat kengem Saz: Wat géift Dir konkret maachen? Wat maacht Dir konkret?

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Et deet mer leed, mee ech hunn dat bei all Punkt gesot.

► **M. Gilles Baum (DP).** - Wat sot Dir?

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Här Baum, ech hunn et bei all Punkt genau gesot.

(**Brouhaha et coups de cloche de la présidence**)

► **M. Gilles Baum (DP).** - Dir stellt lech heihin ...

► **Une voix.** - Lauschtert no, Här Baum!

► **M. Gilles Baum (DP).** - Dir stellt lech heihin an Dir maacht d'Aarbecht vun der Regierung, déi gemaach ginn ass, schlecht. Dir huet den Text auserneen. Dat ass Aert gutt Recht. Dat ass Aert gutt Recht!

Mee zum Beispill bei de Schoulen. Dir hutt gesot: „Jo, A- a B-Gruppen, A-Gruppen, B-Gruppen, wéi maache mer et?“ Jo, wéi hätt Dir et da gemaach? Sot eis, wéi Dir et gemaach hätt!

► **Mme Martine Hansen (CSV).** - Zum Beispill Contingenten.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Här Baum, ech soen lech et ganz kloer: D'Madamm Hansen huet virun e puer Woche gesot, dass mer bei dem Zesummeleeë vun de Klassen déi lescht 14 Deeg extreem skeptesch wären an dass dee System vun den A- a B-Klasse soll weidergefouert ginn. Dat hu mir an aller Däitlechkeet hei an deser Chamber ausgedréckt an dat hätte mir déi lescht 14 Deeg vun der Schoul och gemaach.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Une autre voix.** - Duerno weess d'CSV alles besser!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Den Här Baum huet d'Wuert erëm.

► **M. Gilles Baum (DP).** - Also ech muss lech soen - ech hu jo e bëssen an deem Beruff do geschafft -: Ech mengen, dat, wat gemaach ginn ass, fir déi Klassen zesummenzeleeën, fir erëm e bëssen Normalitéit an d'Kannerlieden ze kréien a fir haaptsächlech kënnen ze kucken, am September normal unzefänken, ech mengen, dass dat honnertprozenteg richtig war.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

(**Brouhaha**)

► **M. Gilles Baum (DP).** - Also, wann d'CSV mir ka soen, wat an zwee Méint ass, à la bonne heure! Well ech kann lech emol net soen, wat d'nächst Woch ass an där Kris hei.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Mee mir hunn lech gesot, wat déi lescht 14 Deeg an der Schoul hätt eiser Meinung no solle sinn.

(**Coups de cloche de la présidence**)

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Den Här Baum huet d'Wuert a soss keen.

► **M. Gilles Baum (DP).** - On rentre dans le sujet! Déi sanitär Kris ass nach laang net eriwuer. Mir sinn nach ëmmer mattendran, an déi lescht Wochen an Deeg hunn eis gewisen, dass d'Infektionszuelen erëm klammen a geklomme sinn.

Dowéinst ass et wichtig, dass mer d'Reegelen, un déi mer eis alleguerten hale müssen, nach eng Kéier verlängeren. Well ech si mer sécher, dass keen heibannen an och keen dobaussen en zweete Lockdown wëllt, a keen heibannen a keen dobaussen wëllt eng Iwwerbelaschtung vun eise Spideeler a vum Personal.

A fir dass dat esou ass an och esou bleift, mussen mer eis weider un d'Geste-barriären halen. Et

sinn dës Gesten, déi d'Infektiounszielen no deene verschiddene Phase vum Deconfinement niddreg gehalen hunn.

Ech schwätzen elo net Italieenesch an net Portugisesch. Et ass mer de Moien eppes agefall. Mir kënnen am Fong mat dräi einfache Buchstaven déi Geste-barriären hei erklären. HOM: den H, Hänn wäschen, den O, Ofstand halen, an den M, eng Mask undoen. Méi komplizéiert ass et net.

No all Deconfinement gouf ofgewart, ob d'Zuelen erëm géifen an d'Luucht goen. Dat gouf erwaart, ass awer net agezueren. D'Zuele si weeder geklommen, noedems d'Schoulen erëm opgaange sinn, nach no der Reouverture vun de Butteker a vun de Betriber. An och wéi den Horeca-Beräich erëm opgaangen ass, hat dat kee bedeitenden Afloss op déi Infektiounszielen.

Dat beweist, dass eis Matbierger Verantwortung gewisen an d'Geste-barriären agehalen hunn. An dat muss och weider esou bleiwen, souwuel op den Terrasse vun de Restauranten a vun de Caféë wéi och doheem. Och doheem muss een oppassen, well véier Wänn eleng schützen eis net virum Virus.

An ech soen nach ëmmer an aller Däitlechkeet: D'Enn vum État de crise ass nach laang net d'Enn vun der Crise sanitaire. An et ass nach ëmmer méiglech, sech mam Virus unzestiechen. An de Virus ass ëmsou méi geféierlech, well vill Leit guer net mierken, dass si en hunn. Si entwéckele weéneeg oder guer keng Symptomer. Et spiert ee sech also net krank, et geet ee weider schaffen, et geet ee weider bei d'Frënn, et geet ee weider an de Restaurant. An iwwerall do kann een ongewollt dëse Virus weiderginn, wann ee sech net un d'Sécherheitsmesuren hält.

An ech hunn et hei uewen oft gesot: Mir als Liberale leien natierlech déi perséinlech Fräiheete ganz besonnesch um Häerz an et fält mer ëmmer schwéier, an déi perséinlech Fräiheeten anzegräifen. Mir allegueren sinn en Deel vun der Gesellschaft, vun enger Gemeinschaft. An als Gesellschaft gi mer eis gemeinsam Reegelen, déi d'Zesummeliewen organiséieren, fir dass jiddweree sech sécher spiere kann.

A genee duerfir ass dëst Gesetz do, fir dass jiddweree sech sécher spiere kann, och an onsécheren Zäiten. Dëst Gesetz ass net ugeluecht fir eng laang Dauer. Et ass bis den 30. September, et ass also an der Zäit begrenzt, an et soll eis hëllefen, d'Land aus der Kris hei erauszeféieren.

A fir et all zesummen aus der Kris ze packen, mussen mir net nëmmen am éffentlechen, mee och am private Beräich méi virsichteg ginn. An dowéinst dierfen doheem an Zukunft maximal 20 Leit zesammentreffen, an och dee Moment gëllen d'Geste-barriären. Wann de Sécherheets-ofstand net kann agehale ginn, da muss een eng Mask droen.

Och am Horeca-Secteur gëlle weider d'Reegelen. All Client, deen op der Plaz eppes drénken oder iesse wëllt, dee ka just nach op senger Sätzplaz zerwéiert ginn. Domat wëlle mer verhënnere, dass mer erëm esou Biller gesi wéi an de leschte Wochen an Deeg: iwwerfëllten Terrassen, iwwerall stounge Leit beienene, meeschtens ouni Mask. Wann och nëmmen eng Persoun an esou enger Grupp infizéiert ass, da kann et sinn, dass een op ee Schlag ganz, ganz vill aner Leit infizéiert.

An ech begrëissen, dass d'Horesca hei hirer Verantwortung gerecht ginn ass a selwer nach eng Kéier e waarmen Appell un d'Membere gemaach huet, sech un d'Reegelen ze halen. Déi aller-, allermeesch halle sech exemplaresch un d'Reegelen an d'Recommandatiounen. An dat ass gutt esou an dat mussen mer och bäibehalen.

D'Upassungen, déi dëse Projet de loi mat sech bréngt, sinn noutwendeg, fir de Virus weider anzeschranken. An dat muss eis geléngen, well sän Impakt, dee war bis elo gewaltig. Mir sti vläicht besser do wéi verschidden aner Länner, mee och hei bei eis huet de Virus Spueren hannerlooss, déi eis nach laang begleet wäerten.

Déi physesche Distanzéierung vu Frënn a vu Familljen, d'Angscht, seng Aarbecht ze verléieren, d'Angscht, net ze wëssen, wéi et weidergeet, en allgemengt Gefill vun Onsécherheet hu bei ville Mënschen Afloss op déi mental Gesondheet geholl.

A mir mussen dervun ausgoen, dass d'Angscht-zoustänn, d'Depressiounen an och d'Suizidgefor weider wäerten an d'Luucht goen. A fir genau dës Sécherheet ze thematiséieren, hunn ech eng Interpellatioun ugefrot, déi mer da wäerten am Hierscht bei der Rentrée maachen.

Déi wirtschaftlech Konsequenze fir eis Ekonomie sinn enorm. Vill Betriber hu mat déifgräifende finanzielle Schwierigkeeten ze rechnen. D'Regierung huet vill Hëllefen en place gesat, fir d'Entreprises duerch dës schwierig Period

ze féieren. Mee trotzdem kann et sinn, dass se et net allegueren wäerte packen. Vill Leit baangen ëm hir Aarbecht an ëm hir Existenz.

Mir mussen dowéinst, dat ass eis Pflicht, en zweete Lockdown mat alle Mëttele - mat alle Mëttele! - verhënnere. An d'Konsequenzen dovunner, vun engem zweete Lockdown, ech mengen, déi wëllt keen heibanne sech virstellen.

Ech versti ganz gutt de Wonsch, erëm e Liewen ze féiere wéi virum Coronavirus. An ech verstinn och de Wonsch no Normalitéit, fir net all Kéiers mussen e Mask unzedoen, wann een aus dem Haus geet. An esou Momenter muss ee sech awer bewosst sinn, wéi e Risiko een ageet, wann ee sech net un d'Gestes barrières hält. Et riskéiert ee seng eege Gesondheet an déi vun anere Leit. Et riskéiert een eng Iwwerfuhrerung vun eise Spideeler a vum ganze Gesondheetssystem. D'Personal huet mat vill Engagement an Ausdauer fir d'Sécherheet vun alleguer de Patiente gesuergt. A virun allem si - virun allem si! - verdéngen et net, dass elo liichtfank mat dëser Situatioun ëmgaange gëtt!

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Gilles Baum (DP).**- Dowéinst nach eng Kéier en Appell u jiddwereen hei am Land: Haalt Ofstand! Wäscht Är Hänn! Dot Är Mask un! Dës einfach Geste verlaangen net vill, mee si bewierke ganz vill.

► **M. André Bauler (DP).**- Très bien!

► **M. Gilles Baum (DP).**- Meng Virriedner hei hunn allen zwee vu Verantwortung geschwat. D'DP-Fraktioun iwwerhëlt hir Verantwortung an d'DP-Fraktioun wäert dësen Text stëmmen.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Une voix.**- Exzellent!

(**Hilarité**)

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Gilles Baum. Nächstes ageschriwwene Riedner ass den Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Merci, Här President. D'Madamm Lorsché war schonn opgestanen, dat war och ganz richtig esou, well ech hat och u sech net direkt wëllen eppes soen. Ech maachen et och relativ kuerz. Ech wëll awer dem Här Gilles Baum felicitéiere fir seng exzellent Ried an och fir déi Positiounen, déi en hei geholl huet, well et ass nämlech och d'Positioun vun der LSAP.

Mir wëllen e Wee zrëck an d'Normalitéit. Dat wëlle mer allegueren. Et ass och dat, wat vun Ufank un an dëser Kris ëmmer erëm gesot ginn ass: Nom État de crise wëlle mer erëm zrëck an eng Normalitéit, déi natierlech an engem Sënn vun enger Proportionalitéit tëschent Eegeverantwortung an dem Schutz vun der Gesellschaft, vun der Allgemengheet op e gesond Ëmfeld steet. Dat ass natierlech eng schwierig Gratwanderung. Dat ass eng schwierig Situatioun. An och op dat huet den Här Wiseler jo opmierksam gemaach.

Jo, et ass effektiv schwéier, sech ëmmer der neier Situatioun unzepassen. Dat Gesetz hei, dat gouf den 2. Juli deponéiert. A vum 2. Juli bis haut, dat si schonn erëm e puer Deeg, wou vill geschitt ass! An et kann een elo net soen: „Jo, den 2. Juli gouf dat Gesetz hei deponéiert, an elo sinn esou vill Saachen anescht, an duerfir stëmmen mer et hei net!“ Ech fannen dat awer e bëssen einfach, mat engem Recul vu 14 Deeg méi Informatioun elo ze soen: „Dat Gesetz hei ass net gutt.“

An zumools wann ee weess, an de Gilles Baum huet et gesot, datt et der CSV net séier genuch gaangen ass, fir hei erëm alles séier opzemaachen, d'Spillplazen, d'Butteker, d'Spärstonn, et ass net séier genuch gaange fir ze deconfinéieren. An elo op eemol hei ze soen, ...

(**Protestations**)

An elo op eemol hei ze soen, et wär alles net gutt, dat ass awer e bëssen einfach.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- An ech hunn et hei gesot, wéi mer dat éischt Gesetz hei gestëmmt haten ... Wéi mer dat éischt Covid-gesetz gestëmmt hunn, dunn hunn ech gesot: „Ma ech si gespaant op d'Amendementer, déi da vun der CSV komme fir dat Gesetz. Ech si gespaant op d'Amendementer!“ An ech hu mech och nach eng Kéier beim President vun der Santéskommissioun hei ëmfrot, wivill Amendementer da vun der CSV komm si fir dat neit Gesetz elo hei. Ma en huet mer confirméiert, et koume ganz genau null Amendementer, net een.

(**Brouhaha**)

Net een Amendement ass komm!

(**Brouhaha général et coups de cloche de la présidence**)

Net een Amendement ass komm fir dat Gesetz hei, wat mer haut hei solle stëmmen! Duerfir

fannen ech et awer e bëssen onfair, muss ech soen, hei mam Bagger iwwert dat Gesetz an iwwert déi Leit, déi dat Gesetz hei mat ausgeschafft hunn, ze fueren, wann een null Amendement dozou bäidréit.

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech mengen, mir hunn all Kéiers Propositione gemaach, bei all Punkt!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Ech fannen dat net richtig!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Bei all Punkt!

(**Coups de cloche de la présidence**)

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Den Här Engel huet d'Wuert!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Ech fannen dat net richtig. An da wär awer effektiv och d'Fro eng Kéier erlaabt, Här Wiseler, d'Fro ass awer erlaabt, Dir sot hei, et wäert Kontradiktiounen an deem Gesetz, mir géifen am private Beräich Restriktiounen maachen an dann awer am Sport an an der Kultur opmaachen. Dat heescht, wann ech dat richtig verstanen hunn, Dir sidd derfir, datt am Sport an der Kultur alles zoubleift. Oder Dir sidd derfir, datt am Privaten alles opgeet. Wat hätt Der da gären?!

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Mir hätten emol gären eng Kéier eng Simulatioun, déi mer gefrot hunn!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Sot eis, wat Der gären hätt!

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Mir stëmmen hei fläisseg a mir kréien näischt.

► **Une voix.**- Très bien!

(**Brouhaha**)

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Dir hutt hei net gesot, wat Der gären hätt!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech mengen, mir hunn lech dat awer ganz kloer an däitlech gesot!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Dir hutt hei einfach gesot: „Dat, wat dosteet, ass schlecht! Dat, wat dosteet, ass schlecht!“, mee Dir hutt net gesot, wat Der gären hätt. Well Der keng, ...

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech kann awer nach eng Kéier d'Ried hale kommen.

► **M. Georges Engel (LSAP).**- ... well Der keng Positioun wëllt huelen, ...

► **M. Marc Spautz (CSV).**- Den Här Engel huet net nogelauschert, Här Wiseler.

► **M. Georges Engel (LSAP).**- ... fir lech lieb Kind op dem rietsen an um lénke Bord ze maachen.

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- O!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Dat ass menger Meenung no net responsabel. Ech soen lech, hunn lech d'leschte Kéier gesot, dat wier onverantwortlech, wat Der géift maachen. An ech soen lech et nach eng Kéier: Dat ass onverantwortlech, wat Der hei maacht!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mir gesi jo, wat deen Text hei bréngt.

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Dat ass net richtig.

Wou Der awer Recht hutt: Dir hutt gesot, „d'Situatioun, déi changéiert all Dag“. Jo, si changéiert all Dag. An da maacht Der hei deene Leit de Virwurf, déi viru 14 Deeg e Gesetz deponéiert hunn! Natierlech huet d'Situatioun all Dag changéiert. Jo, mee déi Leit, déi viru 14 Deeg dat Gesetz hei deponéiert hunn, déi wousste jo och net, wéi d'Situatioun géif hei evoluéieren, an hu missen awer eng Decisioun hei huelen, wéi et soll weidergoen.

An d'Chamber, déi muss responsabel bleiwen. An ech si frou, datt de President vun der Santéskommissioun och e Brëif un d'Chamber gericht huet, fir op déi dote Situatioun opmierksam ze maachen, an datt d'Chamber och weider kann hei hir Responsabilitéit an och muss hir Responsabilitéit huelen.

An dann zum Schluss nach eng Kéier, déi Recommendationen nach eng Instruktiounen, déi d'Regierung an eis Santésministesch vun Ufank u gemaach hunn, an de Gilles Baum huet se hei nach eng Kéier gutt mat HOM ...

► **Une voix.**- ... zesummegefaasst ...

► **M. Georges Engel (LSAP).**- ... zesummegefaasst. Merci, dat Wuert hunn ech gesicht! Resuméiert wollt ech soen.

... mat Ofstand halen, mat Masken droen a mat den Hänn desinfizéieren. Déi Mesuren, déi gëlle vun Ufank un. An dat ass elo näischt Neies. A wa jiddweree sech och dorunner géif halen, da wäert mer besser an eisen Zuelen!

An iwwregens, Äert Beispill vun der Schwäiz, dat Der gesot hutt, datt déi alles richtig gemaach hätten, ma dat ass net ganz richtig, Här

Wiseler. Dat hätt vläicht an Äert Konzept gepasst. Mee déi haten zwee Méint bal keng nei Infektiounszielen, mee säit 14 Deeg hunn déi och erëm bal 100 Fäll pro Dag, wou se an d'Luucht ginn. Dat freet eis net, dat ass net gutt, et ass net, datt dat gutt ass. Mee fir Äert Beispill ze huelen, fir d'Beispill vun der Schwäiz ze huelen, fir dann domadder ze soen, datt mer hei an eise Lëtzeburger Land falschleien, domadder hutt Der net Recht.

Ech ginn heimat den Accord vun der LSAP fir dat Gesetz, wat e Gesetz ass, wat muss kommen. An ech wär frou, wann dat heibannen eng grouss Majoritéit géif kréien an net leider nëmmen déi vun der Majoritéit.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Octavie Modert (CSV).**- Hutt Der och eppes zum Gesetz ze soen oder nëmme géint d'CSV?

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Engel. An elo wier et un där honorabler Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Villmools merci, Här President. D'Positioun vun der grénger Fraktioun ënnerscheet sech net vun där vu mengen zwee Virriedner, mat Betounung op zwee. Mat deem drëtten hu mer déi selwecht Problemer wéi de Georges Engel an de Gilles Baum.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären: „Die Regierung sieht keine Gefahr, dass eine größere Infektionswelle das Großherzogtum erfasst.“ Dësen an änelch berouegend Satz stoungen den 23. Januar 2020 am „Lëtzeburger Wort“, wou d'Antwort vum fréiere Gesondheitsminister op eng Question parlementaire zesummegefaasst ginn ass.

Wat viru sechs Méint also kee fir méiglech gehalen huet, ass agezueren, an dat mat allen Erausforderungen a politesche Stolpersteng, déi d'Regierung, mee och mir als Chamber hu missen iwwerwannen a gemeeschtert hunn, fir d'Pandemie esou gutt wéi méiglech ze geréieren.

A wéi sot de Premier d'lescht Woch ganz trefend: „D'Gestioun vun enger Pandemie stoung net am Koalitionsaccord.“ Woubäi ech wëll ze bedenke ginn, datt d'Gestioun vun enger Pandemie net op virgetrëppelte Pied kann oflafen. Dag fir Dag verlaangt se no neie Léisungen, jee no Entwécklung vun der Situatioun a jee no den Erkenntnisser, déi um nationalen, mee och um internationalen Niveau an der Recherche zustane kommen.

Derbäi kennt, datt déi politesch Decisiounen keng applizéiert Medezinn sinn, wou ech de franséische Philosoph a Wëssenschaftler Étienne Klein - „Klein“ geschriwwen - wëllt zitieren, deen den 2. Juli vun dësem Mount also an enger Sendung op „France Inter“ folgende Saz gesot huet: « Le pouvoir politique, ça n'est pas de la médecine appliquée. » An där Sendung huet e gutt beschriwwen, datt et bei der Gestioun vun enger Pandemie ënnerschiedlech Zäitlechkeete gëtt. Hie schwätzt vun „temporalités“, wou sech d'Wuert „Tempo“ dra verstoppt. Zum engen déi politesch Temporalitéit, déi vun deene politesch Responsabele verlaangt, an der Urgence ganz séier ze decidéieren. Zum aneren déi wëssenschaftlech Temporalitéit, déi oft Wochen, Méint a Jore brauch, fir Kloerheet ze schafen, wat déi bescht Manéier ass, fir mat enger neier Pandemie ëmzuegoen an e geféierleche Virus a Schach ze halen.

An deem Spannungsfeld befanne mer eis schonn zu Lëtzebuerg zanter dem Ausbruch vun der Pandemie a mir wäerten dat Spannungsfeld och net esou séier verloossen. Ech mengen och net, datt e „Plang fir Lëtzebuerg“ eis hei vill gehollef hätt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Bilan, dee mir haut no iwwer véier Méint Gestioun vun der Coronakris zu Lëtzebuerg kënnen zéien, ass net dee schlechtsten. Ganz am Contre! Am Verglach zu anere Länner ass en extreem positiv, ...

(**Interruption**)

... well mir ...

Ech sinn nach net fäerdeg!

... well mir d'Katastroph dank eise staarke Sozialstaat, deen um Solidaritéitsprinzip berout, dank courageéierte politeschen Decisiounen an dank der grousser Solidaritéit an eiser Bevëlkerung konnte verhënnere.

An et war virun e puer Deeg och ganz encourageant, vum fréiere Premier Jean-Claude Juncker an enger Sendung op RTL ze héieren, datt hien et genee d'selwecht gemaach hätt wéi eis Regierung.

(Interruptions)

Dat just, fir de Punkt ze maache vun de leschten ...

(Interruptions)

Dat just, fir de Punkt ze maache vun de leschte véier Méint.

Natierlech géllt et haut och, no vir ze kucken a beim Kampf géint d'Pandemie um Ball ze bleiwen. An dat ass ëmsou méi wichteg, well d'Zuel vun de Covid-19-Infektiounen zu Lëtzebuerg massiv um Klammen ass, dat ass kloer, an eist Land och amgaangen ass, um internationale Plang als eent vun de geféierlechsten Areeslänner ofgestempelt an isoléiert ze ginn. Dat kann een net schéirieden.

Mat dësem Projet de loi, deem déi éischt zwee Covidgesetzer vum leschte Mount jo fusionéiert an eng Rei Ännerungen a Klarifikatiounen enthält, kucke mer där Entwécklung an d'A, wat natierlech net ausschléisst, datt nach weider Modifikatiounen néideg ginn, jee nodeem wéi d'Infektiounszele sech weiderentwéckelen a wéi eng Moosname sech dee Moment als sënnvoll wäerten erweisen.

Dir Dammen an Dir Hären, „Dir musst de Feind kennen, fir e kënnen ze bezwängen“, huet schonn de chinesesche Philosoph a Militärstrateg Sunzi am Joer 5000 viru Christus geschriwwen. An och wann et haut net drëms geet, an de Krich ze zéien, esou geet et awer drëms, e Feind ze bezwängen, an zwar e Feind mam Numm Coronavirus, dee mir musse kennen, fir en a Schach ze halen. Dat heescht, et ass wichteg ze wëssen, wou, wéi séier an op wéi eng Manéier de Virus sech verbreet an Infektiounsketten ausléist.

Am Ufank vun der Pandemie war dat kengem kloer, weeder der Majoritéit nach der Oppositoun an emol net de Virologen. An och haut muss een nach ëmmer feststellen, datt d'Situatioun vu méindes net méi onbedéngt déi vu freides ass.

(Interruption par M. Michel Wolter)

Esou sinn zanter dem Enn vum État de crise virun allem déi privat Partyen als eng vun den Haaptursaache vun de steigenden Infektiounen ugefouert ginn. Lues a lues stellt sech awer eraus ...

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Wou sinn d'Donnéen?

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Ass dat dann esou?

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Här President, kënnt Der vläicht einfach froen, datt ech net ëmmer ënnerbrach ginn?

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Wolter, d'Madamm Lorsché huet d'Wuert a soss keen.

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Merci villmools.

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Dir wësst ëmmer alles a mir wëssen näischt! Ech weess net ...

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ma Dir hat ganz vill Riedezäit als Fraktioun. A wann Der nach eppes wëllt soen, kënnt Der herno jo gäre bei de Mikro kommen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Wolter, Dir kënnt lech roueg herno nach aschreiwen!

(Interruption)

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Et ass just schwéier ze schwätzen, wann ëmmer Gegrommels op der rietser Säit ass, am rietsen Eck.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Wolter, de Moment huet d'Madamm Lorsché d'Wuert. An, Madamm Lorsché, fuert roueg weider!

(Brouhaha général)

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Vu menger Säit aus ...

► **M. Michel Wolter** (CSV).- D'Madamm Lorsché behaupt eppes a se gëtt kee Beweis fir hir Behauptung!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Et ass, vu menger Säit aus gekuckt, dee rietsen Eck.

► **M. Gilles Roth** (CSV).- Mir si kee rietsen Eck, Madamm Lorsché!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Dir sëtzt am rietsen Eck, vu mir aus gekuckt.

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Jo, jo!

► **Plusieurs voix**.- O! Jo, jo, o!

(*Brouhaha et coups de cloche de la présidence*)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Sout, wannechgelift! D'Madamm Lorsché huet d'Wuert a soss keen!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Lues a lues stellt sech eraus, datt dës Erklärung der Realitéit nëmme begrenzt Rechnung dréit. All déi aner Infektiounen sinn no an no op ënnerschiddleche Plazen opgetaucht.

► **M. Gilles Roth** (CSV).- Dat geet net, Här President!

(Protestations et brouhaha)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift! Berouegt lech e bëssen a loosst d'Madamm Lorsché hir Ausféierunge weiderféieren!

► **Une voix**.- Ech wéisst gär, wat se mengt domadder.

► **M. Gilles Roth** (CSV).- Här President, virun dräi Méint huet den Här Bausch dat selwecht versicht mat der CSV. Dat do geet net! Mir si keng Faschisten!

(Brouhaha)

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Här Roth, Här Roth, ech hu vun ...

► **M. Gilles Roth** (CSV).- Dir hutt dat bewosst gemaach.

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Nee, ech hunn dat net bewosst gemaach. A wat Dir elo macht, dat ass eng Ennerstellung.

(*Brouhaha et coups de cloche de la présidence*)

Ech hu gesot, et wär net agreabel ze schwätzen, wann aus deem do Eck, dat ass nun emol op menger rietser Säit, vun do Gegrommels kënnt. Voilà! A wa kee Gegrommels kënnt, da brauch ech dat och net ze soen.

(Hilarité et interruptions)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift!

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Dir behaupt Saachen, déi Der net kënnt beweisen!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech kommen zrëck ...

► **M. Claude Haagen** (LSAP).- Här Wolter, kommt bei mech sëtzen!

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Jo, ganz gären! Dir kënnt mer vläicht d'Explikatiounen ginn, déi d'Madamm Lorsché net ka ginn.

► **M. Claude Haagen** (LSAP).- Da sëtzt Der an deem aneren Eck!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech kommen zrëck bei d'Infektiounen, wann ech dierf, déi no an no op ënnerschiddleche Plazen optauchen. Sou zum Beispill a Wunngemeinschaften oder Opfangstrukturen, an deenen d'Wunnverhältnissen enk bemooss sinn, mee och an Dagesstrukturen, deem engen oder anere Betrib oder awer méi kleng Gruppen am Privatberäich sinn ëmmer méi Infektiounen feststellen.

Wat d'Verdeelung iwwert d'Land ugeet, do sinn de Muere Kaarte publizéiert ginn. Sou spréngt virun allem an d'A, datt d'Pro-Kapp-Infektiounen an deene Géigenden am héchste sinn, déi am dichteste besidelt sinn, woubäi d'Vermutung no läit, datt d'Landkaart mat deenen Infektiounen net vill anescht ausgesäit wéi d'Landkaart vum Indice socio-économique ...

► **Une voix**.- Richteg!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- ... mat deene selwechte roude Plazen, haaptsächlech am Süden an an de gréssere Stied.

► **Une deuxième voix**.- Dat ass scho richtig.

► **Une troisième voix**.- Très bien!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech sot, et entsteet den Androck. Ech hu se nach net kënnen openeeleeën, mee et fält op, datt an dicht besidelt Stied méi Infektiounen sinn an et ass och do, mengen ech, wou den Indice socio-économique net deen héchsten ass. Mee dat bleift ze präiwen.

Wou ech och drop wëllt hiweisen, datt an deen Indice och déi Wunnverhältnissen erafléissen, déi och eng Ursach sinn, wa se net gutt sinn, vun den Infektiounen. Dat ass op d'mannst scho bewisen.

Duerch Tester, mee och duerch Gespréicher, déi am Kader vum analogen Tracing mat Betreffene gefouert ginn, kommen am Fong all Dag nei Erkenntnisser derbäi. An dowéinst ass et och wichtig, un der Method vum analogen Tracing festzehalen. Virun allem ass et wichteg, d'Teststrategie nach weider ze verfeinern an nach méi geziilt op vulnerabel Gruppen a Plazen zouzogen, fir deenen eenzelnen Ustiehungsherden nach besser op d'Spuer ze kommen.

Wat awer och wichteg ass, ass d'Kommunikatioun souwuel um Niveau vun de Gestes barrières wéi och um Niveau vun der Teststrategie, dëst virun allem, wann et ëm méi bildungsfernen Schichte geet, mee och ëm Mënschen, déi aus anere Kulturkreesser kommen, d'Sprooch vläicht net esou gutt verstinn an och de Risiko lafen, datt d'Informatiounscampagnen net onbedéngt am selwechte Mooss wouergeholl gi wéi bei gutt informéierte Biergerinnen a Bierger, déi scho laang am Land wunnen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, an och wann d'Partyen am grouse Stil haut net méi deen eenzege Grond vun Infektiounskette sinn, esou ass et mir awer wichteg ze ënnersträichen, datt se nach ëmmer ee vun de gréisste Risiken duerstellen, am Fall wou d'Gestes barrières net respektéiert ginn, woubäi et dem Virus jo egal ass, ob e sech an engem öffentlech zougänglechen Raum oder an engem private Raum verbreet.

En zousätzleche Problem besteet doran, datt d'Feierlechkeeten am grouse Stil en nodréiglechen Traçage bal onméiglech maachen. Domat stellen ech net a Fro, datt d'sozial Kontakter ënnert de Mënschen extreem wichteg sinn, an dat war och eng wichteg Etapp vum Deconfinement. Se si souguer eng vun de wichtigste Viraussetzungen, fir déi mental Gesondheet ze schützen, virun allem bei deene Leit, déi eleng liewen an am Confinement am meeschte gelidden hunn.

Allerdéngs muss gewësse Reegele respektéiert ginn, an et ass jo genee dat, wat mer mat dësem Projet de loi och am Privatberäich wëllen erreechen.

D'Zil ass a bleift awer dat selwecht: Et geet drëms, d'Infektiounszuelen esou niddreg wéi méiglech ze halen, fir datt all Patient mat schwéiere Symptomen an engem Spidol kann ënnerkommen a kompetent gefleegt ka ginn. D'Zil muss et awer och sinn, datt Net-Covidpatienten sech an Zukunft op eng gutt Prise en charge kënnen verlossen an datt et net zu weidere Retarden um Niveau vun den Operatiounen, de Scanner, de Röntgenopnamen an aneren essenzielle Spidolsaktivitéite kënnt.

D'Erfahrungen, Dir Dammen an Dir Hären, déi an deene leschte Méint op deem Plang gemaach gi sinn, sollen eis eigentlech an där Hissicht eng Léier sinn. Si sinn awer och en zousätzlecht Alarmsignal, kann ee bal soen, wat eis seet, datt d'Virsiicht iwwerall an zu all Moment éischt Gebot muss sinn an eng wichteg Konditioun ass, fir en Zréckfuere, en zweet Zréckfuere vu wichtige medezinneschen Aktivitéite kënnen ze verhënneren.

Här President, genee aus dësem Grond wollt d'Regierung der Virsiicht jo schonn am Juni bei der Elaboratioun vun den éischte Covidgesetzer Prioritéit ginn. Virsiicht an deem Sënn, datt d'Regierung déi wichtegst Covidregelen net nëmmen an öffentlech zougänglechen Raim, mee och am Privatberäich wollt obligatoresch maachen.

Konkreet sinn dat déi Reegelen a Geste-barrières, déi am Kader vun de Mënschenusammunge relevant sinn - bewisenermoossen - an déi och international vun der WHO a vum Europäeschen Zenter fir d'Preventioun an d'Kontroll vun ustiechenden Krankheeten unerkannt sinn, fir d'Iwwerdroe vum Virus ze bremsen. Se sinn also net aus der Loft gegraff.

Bekanntlech huet de Staatsrot dëser virsiichteger Approche vun der Regierung beim éischte Covidgesetz e Strich duerch d'Rechnung gemaach. A laut sengem Avis waren d'Reegelen, wéi Der wësst, am Privatberäich net zoumuttbar, net adaptéiert an och net proportionell zu der Gravitéit vun der Situatioun. Dëst opgrond vum Prinzip vun der Verhältnismäissegkeet, déi jo an eiser Verfassung verankert ass an dee Moment och net ganz zu Onrecht ugefouert ginn ass, well d'Infektiounen zu deem Moment eebe grad effektiv niddreg louchen. Duerno ass een natierlech ëmmer méi schlau.

Dir Dammen an Dir Hären, et huet net laang gedauert, bis verschidden Deeler vun eiser Gesellschaft op der Bananneschuel vun der Fräiheet am Privatberäich ausgerutscht sinn an am Fong elo matverantwortlech derfir sinn, datt et zu der Aféierung vu gesetzlechen Reegelen am Privatberäich muss kommen. Ech mengen awer, dass nach ëmmer de Gros vun der Gesellschaft seng Verantwortung iwwerhëlt.

Datt d'Kommunikatioun vu Recommendationen hätt kënnen verstärkt ginn, streiden ech net of. Et kann een awer och net behaupten, datt se net stattfonnt hätt. An ech weess, datt ganz vill Depianten an der Boite gelant sinn, souwuel mat Biller wéi och mat Text.

Ëmstridde bleift d'Moosnam vun der Reglementatioun vum Privatberäich nach ëmmer bei der berodender Mënscherechtskommissioun. Esou wéi se an hirem Avis richtig opwerft, entsprechen dës Moosnamen effektiv net de Prinzipien vun enger fräier Demokratie a se

widdersprieche och der verfassungsrechtlicher Dispositioun, datt de Staat sech net an d'Privatsphär anzemëschen huet.

Op där anerer Säit - an déi ass net onwichtig - muss ee bedenken, datt de Staat laut där selwechter Verfassung och forcéiert ass, d'Gesondheet vun der Populatioun an domat Mënscheliwwen ze schützen. An deem Dilemma ass d'Politik gefuerdert a muss Entscheedungen treffen. An dës Entscheedungen sinn nun emol och ee thesch méi schwéier ze treffen wéi d'Entscheidung, d'Wirtschaft mat héijen Zommen ze ënnerstëtzen. Fir déi Moosname fënnt sech séier eng politesch Majoritéit.

Doriwwer eraus muss ee sech awer och froen, ob déi gesetzlech Virschrëften, déi mat dësem Projet de loi am Privatberäich agefouert ginn - an déi jo schonn haut am öffentlechen Raum gëllen -, wierklech esou dramatesch an demokratieféindlech sinn.

Ëmmerhin ass d'Droe vun engem Mondschtz, dee jo bei iwwer 20 Leit virgesinn ass, wann d'Distanz net garantéiert ka ginn, keen Hindernis, fir sech ze begéien, an de Mondschtz deet och net wéi.

An och d'Obligatioun, alternativ zum Mondschtz eng Distanz vun zwee Meter anzehalen, heescht net, datt d'Bewegungs- an d'Versammlungsfräiheet domat opgehewe gëtt.

Woubäi ech woen ze behaupten, datt d'Droe vun engem Mondschtz wäit manner penibel ass, wéi mat enger Sauerstoffmask am Spidol ze leien, wou vu Beweegungsfräiheet souwisou keng Ried méi ka sinn.

An déi selwecht Logik gehéiert och d'Modifikatioun, déi den Horeca-Secteur betrëfft. Et ass bekanntlech ee vun deene Secteuren, deen am meeschten Aarbechtsplaze generéiert an dee mat am häertste vun der Kris getraff ass. Hei begreisse mir, datt d'Verantwortung mat dësem Projet de loi net méi just beim Proprietär vum Lokal läit oder beim Gestionnaire, mee zum Deel op de Client iwwerdroe gëtt.

Dës Approche ass net nëmme méi realistesch, mee se ass och méi fair, well et net ka sinn, datt d'Clienten sech aus der Verantwortung schléien doduerch, datt se Mëschendrouwen ronderëm d'Lokaler bilden, während Bedreiwler vun engem Lokal fir en illegalt Verhale vun de Clienten bestrooft ginn.

Méi Fräiheet gëtt et dann awer och fir d'Sportler an d'Acteuren vum Kultursektor, wat mir natierlech ënnerstëtzen. Ëmmerhin erfüllt souwuel d'Kultur wéi och de Sport, jee no Sektor an Aktivitéit, wichteg sozial, integrativ, edukativ, intellektuell beräichernd oder einfach emol gesondheeterhalend Funktiounen, déi alleguer an de leschte Méint ze kuerz koumen.

An deene Beräicher sinn d'Gruppe fest definéiert an zuleméisseg iwwerschaubar, soudatt e Retraçage vun de Kontakter an domat d'Ennerbrieche vun eventuellen Infektiounskette kee Problem dierft duerstellen. D'selwecht gesäit et och d'WHO.

Begrëssenswäert ass an deem Kontext, datt déi eenzel Federatiounen zu Lëtzebuerg eng ganz Rei Recommendationen fir déi Aktiv a fir d'Veräiner verfasst hunn, soudatt d'Preventioun an deene Secteuren scho méi laang groussgeschriwwen gëtt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen zum Schluss. Ech wëllt dem Rapport Mars Di Bartolomeo nach Merci soe fir säi gudden méndlechen a schriftlechen Rapport an ech wëllt - grad wéi beim Vott vun den éischten zwee Covidgesetzer - jiddwerengem un d'Häerz leeën, d'Rapporte vun de Gesetzer ze liesen, elo och vun dësem, well se eigentlech eng Zort Formation continue duerstellen.

Et geet nämlech wäit iwwert den Objet vum Projet de loi eraus an d'Rapporten ënnersträichen am Fong déi ganz Komplexitéit, mat där mir net nëmmen zu Lëtzebuerg, mee och um internationalen Niveau konfrontéiert sinn.

Dës Komplexitéit kënne mir net mat einfacher Spréch oder Fuerderunge begéien, mee mat komplexen Léisungen, déi Dag fir Dag iwwerduecht mussen ginn, jee nodeem wéi d'Situatioun sech weist.

Här President, als gréng Fraktioun si mir weiderhi bereit, eis konstruktiv anzubringen an eis Verantwortung ze iwwerhuelen, och wa mir an der Gestiou vun der Kris net un der éischer Front stinn; mee och déi zweet Front ass net onwichtig.

Domat soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren a jinn den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Lorsché. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Merci, Här President, fir d'Wuert. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir unzefänken, fir datt ech et net vergiessen, soen ech dem Rapporteur, dem Här Mars Di Bartolomeo Merci fir säi schréfflechen a mëndleche Rapport.

D'ADR huet Problemer dermat, wa Fräiheeten, déi an der Verfassung verankert sinn, duerch eng einfach Majoritéit iwwer Gesetzter hei an der Chamber duergengewénkt ginn.

► **M. Roy Reding** (*ADR*).- Très bien!

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Et muss och hei, onser Meinung no, dann eng Zweek-Drëttel-Majoritéit an der Chamber si fir esou Gesetzter als Basis.

D'Mënscherechtskommissioun hat eng änlech Meinung wéi d'ADR. Problematesch kann dat awer fir d'Zukunft ginn, wann d'Situatiounen, déi Mënscherechter belaauchten, an engem gewësse Sënn normaliséiert ginn, wéi mer dat elo mat dësem Gesetz haut hei maachen. Mir maachen eng Verlängerung vum leschte Gesetz; et gëtt elo iwwerdroen op dëst Gesetz. An dat ass just gemaach ginn, well d'Summervakanz virun der Dier steet.

Ech mengen, dat ass eng geféierlech Auswäitung an hoffentlech kënnt dat net op aner Punkten eriwuer.

Eenzel Passagen an dësem Gesetz sinn ze vill vast ausgeluecht. Si baséiere gréisstendeels um Gesetzestext vun deem viregte Gesetz, wou se iwwerholl goufen. Déi eng kënnen et esou interpretéieren, anerer erëm anescht. An do derbäi kënnt, datt de private Beräich schwéier ze kontrolléieren ass.

Et gëtt héich Zäit, datt mer e Pandemiegesetz als Basis kréien, dat mer an aller Rou an ouni Zäitdruck kënnen ausschaffen an diskutéieren.

Wat ons nach stéiert un dësem Gesetz, dat ass d'Ausgangsbasis, dat sinn d'Fakten, op deenen et berout an déi d'Regierung awer als Hotspot definéiert huet bei den Diskussiounen vum Gesetz, an zwar d'Partyen uechtert d'Land.

Et ass e Gesetz an d'Blannt eran. D'Chamber weess net, wou déi eenzel Problemer am Detail am Land leien.

Op Basis vu Fakte misst jo e Gesetz diskutéiert ginn hei an der Chamberskommissioun. Mee der Kommissioun louchen dës Fakte bei der Diskussioun zu dësem Gesetz awer net vir. Se goufen hir virethalen.

Wa mer esou e Gesetz wéi dat heite stëmmen, da misst jo awer virleien, wat a wou a wéini ee sech ugestach huet.

Mir ginn all verträischt op Partyen, déi uechtert d'Land sollten ofgehalé gi sinn. Elo wësse mer awer aus der Press, datt och nach aner Ursachen do si fir d'Eropklamme vun dëse Covid-ustiechungen, wéi zum Beispill d'Schoulen an och nach aner Saachen.

Do muss ee sech awer bei de Schoulen d'Fro stellen: War et verantwortlech oder onverantwortlech, fir no dem Opmaache vun de Klassen elo kuerz virun der Vakanz erëm zrëckzefueren op eng eenheetlech Klass, wou mer der virdrun zwou haten? Ech mengen, do muss ee sech Froe stellen!

An dësem Gesetz steet kee Wuert zu där Entwécklung. Ech hunn an der Kommissioun e Mëttwoch, den 8. Juli, d'Fro gestallt, fir Datematerial ze kréien zu dësem Gesetz, well et wier jo wichtig gewiescht, dës Donnéeën virleien ze hunn, fir deenen Erkenntnisser a Fakten am Gesetz Rechnung droen ze kënnen.

Well onser Meinung no kann ee jo nëmmen e Gesetz diskutéieren, wann ee Kenntnis huet vun der ganzer Sachlag. An dobäi gëllt dëst Gesetz jo ëmmerhi bis den 30. September.

De President vun der Santéskommissioun an haitege Rapporteur hat mer geäntwert, hie géif dat an de Rapport mat abauen. Dat ass a mengen Aen e Witz!

Dat ass d'selwecht ze verstoen, wann ech an e Schnellimbiss ginn an ech kafe mer e Brout mat enger Mettwurst a Moschter, da kréien ech haut d'Mettwurst; wann ech dann nofroen, kréien ech mar d'Brout; wann ech dann nach dräimol nofroen, kréien ech iwwermer de Moschter. Esou kann een dat vergläichen an dat ass onverantwortlech! Ech wollt lech un dësem Beispill emol eng kéier illustréieren, wéi d'Parlament behandelt gëtt!

(*Brouhaha*)

Do derbäi muss ee wëssen, ...

(*Brouhaha et coups de cloche de la présidence*)

... datt d'Madamm Ministerin bei der Coronadebatt hei an der Chamber net emol zwou Stonnen no der Kommissiounssitzung Follgendes gesot huet: „Duerch déi Monitoringoutilen, déi mer en place hunn, ...

(*Interruption*)

... wäerte mer ganz genau kucken, wéi d'Typologie vun den Neiinfektiounen ass. Wéi eng Leit

sech mam Covid infizéieren, wéi eng Alterskategorien dat sinn. Dat Ganzt, fir éischten d'Tendenzen ze erkennen an zweetens den Impakt op dat, wat eis letztendlech interesséiert: Sinn dat déi Leit, déi an engem grouse Risiko sinn, fir an de Spideeler ze landen oder net? Dat ass jo ganz ënnerschiddlech.“

A weider huet d'Madamm Ministesch nach gesot, e bësse méi spéit: „Duerch d'Residuen, déi an de Kläranlage sinn, do kënnen mer erkennen, wou de Virus present ass, doduerjer geografesch och Hotspotten erkennen an doduerch och plangen, fir bei der normaler Hospitalisation déi normal Prise en charge oprechtzeerhalen; dat ass eng Prioritéit.“

Souwäit d'Madamm Ministesch. An doraus schlussfolgeren ech dann, datt der Regierung jo all déi Donnéeën virlouchen.

Firwat kritt d'Chamber se dann net, fir dat Gesetz ze diskutéieren?

► **Une voix**.- Voilà! Très bien!

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Op där anerer Säit mussen awer déi infizéiert Leit laut Artikel 5 all hir Donnéeën der Santé matdeelen. Déi eng mussen et maachen, déi aner net.

Opgrond vun dëser Sachlag muss ee sech d'Fro stellen: Wat ass hei lass? Wat gëtt hei verstoppt?

Dat ass och dat, wat dobaussen d'Leit sech froen. A mat grousem Averständnis hu se Recht. Dës Donnéeën aus dem Monitoring louchen der Kommissioun net vir. D'Chamber misst jo awer wëssen, wou déi eenzel Problemer leien a wou a wéi se sech kënnen ustiechen.

Opgrond vu wat fir enger Basis hu mer, zënter datt déi lescht zwee Covidgesetzter a Kraaft sinn, déi Ustiechungen? Wat gëtt hei verheemlecht?

Gëschter krute mer dann eng éischt Kaart gewisen, duerch d'Land mat Kantonen.

(*Interruption*)

An da muss een doraus da schlussfolgeren, da gëtt eemol opgedeelt no Kantonen. Dat ass déi éischt Etapp. Dat ass dat, wat ech mat där Mettwurst virdru gesot hunn; dat kënnt elo an Etappe lues a lues.

Do fällt dann op: Am Süde sinn 329 Infektiounen; am Kanton Esch, besser gesot. Mee do muss ee sech awer Froe stellen. An dat ass alles dat, wat mer an der Chamber an der Kommissioun net virleien haten. Sinn déi generell verstreut? Sinn déi op spezifesch Brandherder zrëckzeféieren? Wou kommen dës Infektiounsherder hier?

Alles dat wësse mer net a mir sollen e Gesetz hei stëmmen. Dat ka jo net sinn! Ech mengen, d'Chamber gëtt jo do an déi zweet Rei gesat. An dat dierf et net sinn, well si muss an der éischter Rei stoien!

Et ka jo net sinn, datt ee ganz Land gestrooft gëtt, wann Eenzelner sech net un déi allgemeng Virgaben, fir dëser Kris entgéintzewierken, halen. Iwwert déi Virgoensweis si mer enttäuscht. D'Chamber respektiv d'Kommissioun gouf bei der Diskussioun zu dësem Gesetz net esou informéiert, wéi et hätt misse sinn. Esou kann een net mat der Chamber ëmgoen. D'Chamber gëtt iwwergaangen. Et geet elo duer!

Mir hätte gären als Parlament all Informatiounen, déi mer brauchen. D'Chamber - esou hunn ech et an der Schoul geléiert - ass den éischte Pouvoir am Land. A wa mer iwwert d'Gesetzter mussen decidéieren, da brauche mer all déi Informatiounen, déi néideg sinn.

A well dat net de Fall ass, da brauch ee sech och net ze wonneren, datt am Land d'„Gerüchteküche brodelte“, wéi een dat schéin op Däitsch seet. An opgrond vun dëser Tatsaach, ass ze fäerten, datt ze vill Leit hei am Land sech net wäerten un déi néideg Virschreften halen.

Et muss een och wëssen, datt d'Parlament iwwert d'Gesetzter ofstëmmt, an net d'Regierung. Mee hei ass et de Contraire: D'Chamber mat der Majoritéit wénkt d'Gesetzter vun der Regierung einfach duerch.

Hei gëtt d'Chamber - ech wëll dat och emol eng kéier soen - respektiv d'Vollek dobausse vun dëser Regierung veräppelt. Dës Regierung mécht just, wat se wëllt. Ech denken elo mol u parlamentaresch Froen. Do kritt ee gréisstendeels Wischiwaschiäntwerten, do wou een näischt dermat kann ufänken; laanscht d'Wourecht an all déi Saachen do.

An en plus, an dat hu mer jo d'lescht Woch an dës Woch erëm héieren, d'Chamber muss sech hir Informatiounen an d'Press siche goen oder an déi international Press, esou wéi mer et haut virun aacht Deeg hei am Haus héieren hunn.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Opgrond vun dëse Fakte kënnen mir als ADR net fir dëst Gesetz stëmmen. An ech soen lech da Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Engelen. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Baum. Här Marc Baum, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Jo, mer liewen a beweegten Zäiten. Et si knapp dräi Wochen hier, do hu mer hei an der Chamber dat éischt Covidgesetz gestëmmt, mat Virausannahen, déi haut komplett anerer sinn.

An obwuel dat Gesetz mat de Stëmme vun der Majoritéit ugeholl ginn ass, ware véier Oppositionsparteien - dorënner mir -, déi dat Gesetz net matgedroen hunn. An all Partei hat seng eege Kriticken dorunner an all Partei hat seng eege Reflexiounen a seng eegen Interpretatiounen a Proposen zu deem Gesetz.

An ech mengen, an ech hu ganz gutt nogelauschtert, datt mer awer ee Feeler net maachen dierfen. An dat ass: Mir dierfen eis awer net an d'Täsch léien!

Virun dräi Woche war deen allergréisste Soucis vun deene meeschte Leit heibannen deen, datt déi Restriktiounen, déi nach bleiwen, ze streng wieren. Och d'CSV huet ganz staark an déi dote Richtung argumentéiert.

► **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- D'Situatioun war awer deemools eng aner, wéi se haut ass. Dat muss mer considéieren an et soll ee sech net selwer an d'Täsch léien.

Duerfir wëll ech dës kéier ufänke mat deem, wat positiv un dësem neien Text ass, och wa meng Konklusioun mech dozou bréngt, wéi d'lescht kéier, datt mir als Lénk eis wäerten enthalen.

Mee ech fänken u mat deem Positiven. Duerch d'Zusammeféiere vun deenen zwee Covidgesetzter zu engem eenzegem Text gewënnt dëst Gesetz eendeiteg u Kohärenz a Lieserlechkeet. Et ginn elo e puer an iwwerschaubar Prinzipien agefouert, déi wichtig sinn. Doduerch gëtt d'Gesetz engersäits zwar méi restriktiv, anerersäits mécht et awer och Ouverturen op am Sports- an am Kulturberäich, déi och novollzéibar sinn.

An dat, wat restriktiv ass, huet een Zil, wat ee ganz einfach iwwersetze kann: Et geet drëms, grouss Mëschendrauwen ze verhënneren. Dat ass de Kär vun deem, wat d'Restriktiounen weider ausmaachen. Dat gëllt fir Bistronen a Restaurants, wou mer d'Erfahrung gemaach hunn, och op Nationalfeierdag, datt dat mat deene Reegelen, déi mer bis elo haten, esou net dra war, fir déi Mëschendrauwen ze verhënneren. Duerfir setze mer an deem dote Punkt am Horeca-Beräich op individuell Responsabilitéit, op déi individuell Responsabilitéit vun deene Leit, déi do konsumméieren. An ech mengen och, datt dat richtig ass.

An déi zweet grouss Restriktioun, wann een et esou nennen dierf, dat ass, datt d'Reegele fir Rassemblementer, grad wéi am Effentlechen, elo och am Private sinn.

Dat war eng Dispositioun, déi am ursprénglechen Text och drastoung an déi op d'Intervention vum Staatsrot hin erausgeholl ginn ass. Mir hätten och virun dräi Woche scho kee Problem gehat?, wann et déi Restriktiounen och am Private gi wier, well et zumindest eppes kloergemaach hätt, nämlech: Et gëtt eng Reegel, an déi ass transversal an déi gëllt iwwerall.

Elo hu mer et an dësem Text dran an ech fannen net, datt déi Restriktiounen u sech proportionéiert si par rapport zu der Situation. Ech menge souguer, datt et Reegele sinn, déi elo méi verständlech sinn, well et net méi sektoriell fir all Wirtschaftszweig seng eege Reegele gëtt, mee well et elo eng transversal Approche ass, déi besser novollzéibar ass vun de Leit an a mengen Aen och besser applikabel ass.

An deen zweete grouse Fortschrétt, an dat war och eng vun eise grouse Kriticken, dat ass d'Klärung vun enger Mesure, déi - zumindest am éischten Text vu virun dräi Wochen, an deen am Moment jo nach en vigueur ass - awer problematesch ass, nämlech dee vun der Quarantän. D'Quarantän betrëfft Leit, déi, sou heescht et am Text, „à haut risque d'être infectés“ sinn. Dat ass ganz problematesch, well et bedeit, datt déi Leit, déi „à haut risque d'être infectés“ sinn, mussen siwen Deeg doheem bleiwen an awer schonn no fënnef Deeg en Test maache kënnen loosser. A wann deen negativ ass, dann ass d'Quarantän opgehewen.

An déi grouss Fro, déi ee sech gestallt huet: Mee ab wéi engem Moment spillt dann déi Quarantän? Dat ass elo an dësem Text wierklech gutt gekläert, nämlech ab deem Moment, wou retracéiert ass, wéini de Kontakt mat deem Infizéierte war. Dat kann nämlech bedeiten - an dat huet wierklech, mengen ech, wichtig Virdeeler -, wann eng infizéiert Persoun

seet: „Maja, viru fënnef, sechs Deeg war ech awer länger ongeschützt, méi laang wéi eng Véierelstonn“, also wéi d'Reegelen et virschreien, „mat där an där Persoun zesummen“, da kann déi Persoun direkt kontaktéiert ginn an no de Reegelen och direkt en Test maachen.

Dat heescht, déi Persoun weess direkt, wou se drun ass. D'Quarantän, wann den Test negativ ass, gëllt dann och fir déi net respektiv, wann den Test positiv ass, weess déi Persoun och direkt, datt se infizéiert ass a mir kënnen direkt déi Mesuren huelen.

Dat heescht, et schafft méi Rechtssécherheet wéi dat, wat mer virdru haten. An et geet awer och virun allem drëm, datt déi sanitär Mesure weesentlech méi effikass ka wierken. Dat ass e wichtige Fortschrétt. Well et geet jo drëm - an dat hunn ech awer elo bei alle Riedner e bësse vermësst -, an dat misst nach ëmmer d'Haaptzil sinn, datt mer eist Spidols-wiesen net iwwerlaaschten.

► **Une voix**.- Bravo!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Dat muss d'Haaptzil sinn! „Flatten the curve“, ass am Ufank gesot ginn. A mir mussen dat och elo virun Aen halen! E Spidolswiesen, wou dat Personal, wat dra schafft, wou mer wëssen, datt et, éischten, net genuch Leit sinn, déi am Spidolswiese schaffen, an, zweetens, déi dräi Méint laang Iwwerstonnen an Iwwerstonne gedrummt hunn an déi un d'Limite vun deem kommen, wat méiglech ass! Duerfir ass et wichtig, datt mer dat Spidolswiese schützen an datt mer déi Kurv esou niddreg wéi méiglech halen.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Nawell sinn awer och an dësem Text nach ëmmer problematesch Begrëffer dran. Nach ëmmer ass net kloer, wat dann de Confinement forcé, wat déi Lieu-appropriéiert sinn, well dat ka jo awer net e Spidol sinn, wou dann op eemol Infirmieren oder Doktere quasi zu Poliziste gemaach gi sinn. Dat ass a bleibt nach weider problematesch.

An ech mengen och, datt et weider problematesch bleibt ze kucken, fir déi Rassemblementsreegelen anzehalen. Dat si Saachen, déi an deem éischten Text schonn net 100%eg gekläert sinn an déi elo och nach weider net 100%eg gekläert sinn.

Mee zwee weesentlech Fortschrétt. Eigentlech hate mer eis iwwerluecht, ob mer dat kéinten och eventuell mat votéieren. Mee fir proportionéiert Decisiounen huelen ze kënnen, muss een och opgeklaert sinn an iwwer all d'Informatiounen verfügen, déi disponibel sinn. An do rejoignéieren ech d'Kritik vun deenen aneren Oppositionsparteien. Ech rejoignéieren do och d'Kritik vun der consultativer Mënscherechtskommissioun, déi och bemängelt huet, datt mer net iwwer genuch, iwwer all d'Informatiounen verfügen.

An elo gëtt et zwou Varianten: Entweder gëtt et déi Informatiounen net oder se ginn awer der Chamber virethalen. An ech hunn d'Gefill, et ass iergendwéi eng Mëschung vu béidem.

Entre-temps hu mir an der Fraktioun een drop ugesat, deen näischt anescht mécht, wéi ze kucken, wéini Pressekonferenz gehale ginn, well och bei all Pressekonferenz erëm eng Bribe vun neier Informatiounen erauskënn. Gëschter si mer esou wéi niewelaanscht gewuer ginn: „A jo“, huet d'Madamm Lenert gesot, „an den Altersheimer sinn och sechs oder siwe Fäll.“ Ech weess d'Ziel elo net méi auswennege.

An dat war esou symptomatesch, well dat ass genau dat Gefill, wat mer hunn: Wat nach grad afällt, dat gëtt gesot. Mee et ass net eng systematesch Opschaffung vun Donnéeën, déi et dann awer schéngt ze ginn, déi dann och konsequent den Deputéierte matgedeelt ginn.

D'selwecht ass d'Fro vu Clusteren. Eng Fro, déi elo wichtig gëtt! Wann de Sonnden nämlech d'Regierung eventuell zesummekënnt a weider Aschränkungen hält, mee da mussen mer jo wëssen, a wéi engem Beräich se déi Aschränkungen hält!

Bis elo hu mer ëmmer nëmme gesot kritt: „Jo, Clusteren, dat ass virun allem am private Beräich.“ Jo, da ginn ech jo dovunner aus, datt et och just kënnen Aschränkungen am private Beräich ginn. Well de Premier huet gesot: „Et ass kee Problem am Horeca-Secteur, et ass kee Problem bei der Aarbecht.“ Jo, da kënnen dat jo awer keng Beräicher sinn, wou Aschränkungen kommen, well dat jo scheinbar net problematesch ass. Mee mir als Chamber wëssen dat net!

D'Madamm Minister huet ëmmer erëm gesot: „Dat ass virun allem am Privaten.“ An och op Nofro hi gëschter an hirer Pressekonferenz huet se dat erëm gesot an huet gesot: „Mir hu keng fest Zuelen, mee d'Leit um Terrain soe mer dat.“ Jo, mee dat muss een awer iergendwéi moosse kënnen oder zumindest muss et d'Aufgab vun der Regierung sinn oder vun där Taskforce sinn, genau dat awer ze faassen, well soss kënnen mer net effikass dergéint virgoen!

An zur Informationspolitik - ech gesinn, d'Zäit leeft mer elo schonn erëm dovunner - gehéiert och d'Roll vun de Gemengen. Ech war erfreut, héieren ze hunn, datt véier Méint nom État de crise elo e Beamten am Santésministère fir d'Kommunikatioun mat de Gemenge responsabel ass. D'Gemengen, wou ëmmer gesot gëtt: „Déi sinn no beim Bierger. Déi si ganz no, wann et drëms geet, Decisiounen ëmzesetzen, fir d'Kommunikatioun kënnen ëmzesetzen.“ An ech si ganz frou, datt elo véier Méint duerno ee Beamten am Santésministère dat mécht, well an deene leschte véier Méint ass vum Interieur häerzlech weineng komm, wat d'Gemengen ugeet!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*). - Et bedeit nämlech, datt déi Informationspflicht, wann elo gesot gëtt, datt d'Leit net alleguer, aus wéi enge soziokulturelle Kreesser se och kommen, vläicht net alleguer och déi Informatiounen esou matkritt hunn. Mee dann ass et vläicht: Da kënnen grad d'Gemengen do eng Hand mat upaken! A grad d'Gemenge missten oder kéinten zumindest eng méi aktiv Roll an der Bekämpfung vun deem Virus spillen. Eng net nëmme repressiv Roll, well dat ass net de Gemengen hir Aufgab!

Wier et dann net, als Beispill, fir d'Pecherten eng Missioun, fir opklärend ze wierken, wa se gesinn: Do ass iergendwéi e Rassemblement. Déi net eng Strof ginn, mee déi mat de Leit schwätzen. Also, eng proaktiv Roll, déi mer onbedéngt bräichten, fir géint de Virus virzegoen, déi net repressiv wär, mee déi opklärend wier!

An dann ... Elo sinn ech schonn erëm iwwer meng Zäit.

Et ass wierklech eng Fro, déi mer eis ganz seriö stelle mussen: Awéiwäit dee Coronavirus déi sozial Inegalitéiten nach verstärkt huet, ass schonn e puermol an der Vergaangenheet gesot ginn. Mee wann ech kucken, wou déi meeschten Infektione sinn, da gesinn ech och, wéi d'Madamm Lorsché, datt et schéngt - mer wëssen et net - eng Korrelatioun ze ginn tëschent dem sozioekonomeschen Index an der Heefegkeet vu Coronaerkrankungen.

A mer musse ganz gutt oppassen, datt de Coronavirus net nach méi staark e Klassecharakter kritt an déi Leit am meeschte betrëfft, ...

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*). - ... déi sech am mannste schütze kënnen! Dat ass immens wichteg an do ass d'ganz Regierung gefuerdert, fir adequat Mesuren dergéint ze huelen.

Här President, meng Zäit ass ofgelaf. Ech hätt nach eigentlech ganz gär eppes gesot zu zouene Grenzen an zum Large-Scale-Testing, dee gutt a richtig ass a vun deem d'Regierung op kee Fall därer ofkommen, well dat dee richtige Wee ass a well mer duerfir méi séier wéi aner Länner kënnen detektéieren, dat e Problem do ass. Warscheinlech gëtt et dee Problem, dee mir am Moment erliewen, och schonn an der Belsch, a Frankräich, an Däitschland, mee duerch de Large-Scale-Testing, an den Tracing virun allem, brénge mer et fäerdeg, et vläicht souguer éischter ze erkenne wéi aner Länner.

Eng allerlescht Remark gëllt dem Rapporteur. Hien huet jo zum Schluss an där vun him bekannter paternalistescht-staatsmännnescher Aart a Weis dann d'Vollek adresséiert op Lëtzebuergesch, Franséisch, Italieenesch a Rumänesch.

(*Hilarité*)

An ech wëllt em awer soen: Ech géif mer wënschen, déi Adress op aner Sproochen, notament op Franséisch, wat eng ganz staark Langue véhiculaire ass, géif och hei an der Chamber stattfannen a mir hätten net nëmmen eng Iwwersetzung an déi däitsch Gebäerdesprooch, mee och eng parallel a simultan Iwwersetzung op Franséisch. Ech mengen, datt dat wichteg wier.

Merci.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*). - Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*. - Merci villmools, Här Marc Baum. Leschten ageschriwene Riedner ass den honorablen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech muss éierlech soen, ech wollt meng Ried net domadder ufänken, fir iwwert d'Aussoe vu Majoritéitspolitiker hei ze schwätzen, mee ech kommen net derlaanscht. Well wann hei der Opposition ënnerstallt gëtt, net konstruktiv un deem Text hei matgeschafft ze hunn, a se Amendementer misste presentéieren, da verkennt deen, deen hei schwätzt, d'Realitéit, wéi et an där Kommissioun ofgelaf ass.

An där Kommissioun ass et esou gewiescht, datt mer eng ganz Rëtsch Amendements parlementaires gemaach hunn an datt do net - an ech betounen „net“! - derhannert stoung, wéi eng Partei se ugereegt huet. Well ech fäerte ganz, wa mer géifen dohinner schreiwen, wie wéi e Punkt oder Komma an deem Gesetz geännert huet an der Kommissioun, datt do éischter d'Opposition besser géif dostoe wéi d'Majoritéit!

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - A wann et an Zukunft hei am héijen Haus esou sollt sinn, datt kollegial Zesummenaarbecht bestrooft amplaz belount gëtt, ma da schreiw mir Amendementer am Numm vun eise Parteien an da vergläche mer emol eng kéier, ob d'Zesummenaarbecht, déi bis elo wierklech gutt fonctionéiert huet, da weiderhin esou gutt ka fonctionéieren!

Well wann et wierklech just drëm geet ze ziele, wien dann elo déi schéinsten a beschten a meeschten Iddien hat, da maache mer dat! Mee ech weess net, ob déi, déi hei d'Opposition kritiséieren, dann nach esou iwwerhiefléch drakucken, wa se da mierken, datt hir Partei vläicht net esou konstruktiv matgeschafft huet, wéi se dat mengen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir Piraten hunn elo ewell an e puer Reprisen, och zesumme mat anere Parteie vun der Opposition, d'Kommunikationspolitik vun der Regierung kritiséiert. Erlaabt mer am Follgenden nach eng kéier drop zrëckzekommen.

Ech soen net gären: „Mir léiere mam Virus ze liewen.“ Ech wëll net mat engem Virus liewen. Ech géif éischter soen: „Mir sinn amgaangen ze léieren, mam Virus ze koexistéieren.“ Mir hu kee Choix. Déi eenzeg Méiglechkeet, déi mer hunn, ass et, sech un d'Reegelen ze halen. An ech mengen, léif Kolleeginnen a Kolleegen, datt dës Reegelen - an ech weess, ech widerhuele mech, mee et ass wichteg - leider net kohärent un d'Biergerinnen an un d'Bierger vermëttelt ginn.

D'Reegele sinn net kohärent vermëttelt ginn, an dat an enger kruzialer Phas, genee dunn, wéi mer um Iwwergang stoung vum Lockdown hin zum Deconfinement. An där kruzialer Phas, wou de Staat an der Pflicht stoung, de Biergerinnen a Bierger déi néideg Outilen an d'Hand ze ginn, fir sech am neien, méi fräien Alldag kënnen korrekt ze verhalten, genau do huet d'Regierung an hir Kommunikatioun versot.

Dat muss een agestoen. An d'Madamm Ministesch huet dat och um Plateau vun RTL agestannen.

Wa mer iwwert d'Kommunikatioun vun der Regierung schwätzen, da schwätze mer net nëmme vun der Kommunikatioun, déi sech direkt un d'Biergerinnen an un d'Bierger adresséiert, mee och un d'Kommunikatioun ënnert den Institutiounen: Wat gëtt an, virun allem, wat gëtt net kommunizéiert?

Mir hunn et gëschter hei an der Pressekonferenz ugekënnegt: Als Legislatuer brauche mer Zuelen, Zuelen, Zuelen an nach eemol Zuelen! Entre-temps krute mer méi Zuelen, nei Zuelen. Mee laang Zäit hunn ech mer geduecht: Mir musse wëssen, wou mer stinn, wuer mer histeieren, wou mer eis op der ominéiser Kurv situéieren? Sti mer do, wou mer wëlle stoen? Si mer drënner? Driwwer? Kee wousst et! Kee weess et! D'Chamber wousst et net an ech wousst et och net. Dat trotz widerhuelter Nofro.

An da wëll ech lech awer froen: Wéi solle mir hei iwwer e Gesetz befannen, ouni déi néideg Informatiounen ze hunn, déi elementar sinn, fir a Covidfroen kënnen proportionéiert ze legiferéieren?

Här President, d'Chamber hält haut hei Decisiounen „en absence de connaissance de cause“. Dobäi hu mer hei nach viru Kuerzem eng Motioun gestëmmt, déi verlaangt, datt am héijen Haus reegelméisseg iwwert d'Entwécklung vun den neisten Zuelen am Detail informéiert gëtt. Vun der Uni hu mer zwar verschidden Zenarien, a mir steieren offensichtlech richt an eng zweet Well, mee, an ech widerhuele mech erëm: Mir hätte gären detailléiert Zuelen!

Wat sinn dann déi projezéiert Infektionszuelen? Wat sinn déi projezéiert Hospitalisierungen? De Pouvoir législatif soll hei aschneidend Mesuren huelen, an dat gouf och haut ugeschwat, mee ka gläichzäitig net eendeitig feststellen, wou mer sinn. Si mer nach „on track“ oder ass de Coronazuch derailléiert? Wou sti mer aktuell par rapport zu den Zenarien, déi d'Uni gerechent huet. Et ass fir eis momentan onméiglech, déi objektiv Analys vun der Situatioun ze maachen.

A wann d'Regierung da wierklech wëllt, datt d'Chamber konstruktiv mat op hire Wee geet, da muss d'Chamber déi Informatiounen hunn. A wann d'Regierung déi Informatiounen net huet, déi d'Chamber hei fuerdert, da froen ech mech: Wéi wëllt d'Regierung objektiv proportionéiert Moossnamen huelen? Ech traue mer et op alle Fall net zou, „en absence de connaissance de cause“ esou aschneidend Moossnamen ze entscheeden.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir sinn awer net nëmmen do, fir alles schlechtzschwätzen. An d'Regierung huet och definitiv, an dat wëll ech soen, e puer gutt Saache gemaach!

► **M. Georges Engel** (*LSAP*). - E puer?

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - E puer souguer direkt, Här Engel. Net nëmmen eng, net nëmmen zwou, e puer.

Loosst mech eppes soen: De Large-Scale-Testing ass eent vun deene Beispiller. Ech sinn der Meinung, datt et wichteg ass, datt mir als Lëtzebuerg hei eis Responsabilitéit iwwerhuelen, eis un international Recommendationen halen an esou vill wéi méiglech testen. Jo, et klappt net ëmmer alles beim Testen. Et gëtt bei den Invitatiounen Doutten. Et waren e puer Hicken am Ufank, mee d'Resultat ass dat, wat zielt. D'Resultat ass dat, datt mer probéieren, Infektionsketten ze ënnerbriechen. A jiddwereen, dee mer bei engem Large-Scale-Test fanen, ass eng Infektionsketten, déi mer ënnerbannen.

An ech mengen, et muss ee soen, datt et wichteg ass, datt d'Leit dobausse sech trotz alle Bemolle weiderhin teste looszen. An ech war ganz frou de Moien, wéi ech dat du selwer op Invitatioun hunn däreft probéiere goen, wéi ech gesinn hunn, datt ech net eleng war, datt eng ganz Rëtsch Leit viru mer stoungen, datt et séier goug, datt et professionell goug. An ech mengen, wa mer d'nächst Woch hei nach eng kéier iwwert de Large-Scale-Testing schwätzen, datt mer do nach eng kéier den Appell sollten erneieren, sech testen ze looszen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, eis geet et e bësse wéi deene Lénken. Mir hunn eis mat deem Text hei laang auserneegesat. Mir hunn an der Kommissioun konstruktiv matgeschafft. Mir hunn eng Rëtsch Amendementer iwwert de Wee vun der Kommissioun hire gemeinsamen Amendementer mat abruecht. Mir hunn eng Rëtsch positiv Verännerungen an deem Text hei constatéiert.

Den Text ass sécherlech besser wéi deen, deen aktuell en vigueur ass. An ech sot schonn deemools beim Vott vun deem Text, dee wär besser wéi d'80er Gesetz. Dat heescht, vum 80er Gesetz komme mer op deen heiten Text, dee besser gëtt wéi dee leschten. Ech muss soen: Et wär schéin, wa mer kéinte soen: All déi Verännerungen, all déi Verbesserunge bréngen eis derzou, Jo kënnen ze soen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech huelen lech awer direkt d'Hoffnung: Mir wäerten eis och dës kéier mussen enthalen. Dat net, well den Text net besser ginn ass, mee well, wéi ech sot, eis weiderhin Informatiounen feelen. Et feelen eis Informatiounen, fir kënnen objektiv d'Situatioun anzuschätzen an objektiv kënnen anzuschätzen, ob déi Aussoen, déi mer mam Text hei maachen, adequat sinn oder net.

Gi mer wäit genuch? Gi mer net wäit genuch? Dat ass eng Fro, déi kann een ouni Datebasis u sech ganz schlecht beäntweren.

A mir stoungen hei a mir hunn och bei all de Mesurë virdrun ëmmer erëm d'Regierung gefrot: Wou sinn d'Modellisierungen fir déi heiten Entscheidung? Am Ufank huet d'Regierung eis reegelméisseg gesot: „Majo, mir wëlle wëssenschaftlech fundéiert Entscheedungen huelen, dofir losse mer d'Uni d'Saache modelliséieren.“ An dunn hu mer e puermol hei op der Tribün héieren, datt Entscheedunge geholl goufen ouni Modellisierung.

Déi nämmlech, déi also grad hei virun e puer Minuten d'Opposition kritiséiert hunn, datt se iwwert d'Spärstonn geschwat huet, datt se iwwert d'Spillplaze geschwat huet ... Wou ech iwwregens och nach eng kéier muss umierken, datt keng 24 Stonnen drop d'Spillplazen du vun der Regierung opgemaach goufen, déi just wollt d'Prioritéit hunn.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*). - Richtig!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - A wann een dann awer freet, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wou dann d'Modellisierung derfir louch, déi, déi eis den Dag virdrun am Debat nach ëm d'Ouere geschloe gouf, datt misst gekuckt ginn, wéi d'Situatioun géif evoluéieren, ier een eppes géif ënnerhuelen, datt ee misst d'Zuele kucken, wann een dann awer freet, wou déi Modellisierung ass, ob d'Uni dann tatsächlech eng Modellisierung gemaach huet, fir d'Spillplazen opzemaachen, da fënnt een eraus: Déi gëtt et net!

D'Regierung huet also genau dat gemaach, wat hei der Opposition virgeworf gouf, nämlech eng Bauchentscheidung getraff. Dat ass okay, mee da kommunizéiert et als Bauchentscheidung! Kommunizéiert et als eng politesch Entscheidung an net als eng, déi op soi-disant wëssenschaftleche Fakte baséiert!

A genau dowéinsten, well mer och an deem heite Gesetz awer a mengen Aen nach vill ze vill op enger Bauchentscheidung sinn, op enger Entscheidung sinn, déi en plus nach op engem Bauchgefühl vu virun dräi Woche baséiert, kann ech dat heite Gesetz net mat Jo stëmmen.

► **Une voix.** - O!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*). - D'Gesetz ass besser an dofir wäerte mir eis enthalen.

Ech soen lech Merci.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*). - Ganz gutt!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*. - Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert, d'Gesondheetsministescht Madamm Paulette Lenert.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*. - Merci, Här President. Mir sinn an der Halbzeit a mir brauchen dat Gesetz onbedéngt. Et ass immens wichteg, dass et gestëmmt gëtt. Mir hunn eng Evolutioun an eisen Zuelen a mir musse reagéieren.

Mir sinn an der Halbzeit, hunn ech schonn oft gesot, awer warscheinlech och, fir mech, nach net um Héichpunkt. Ech muss soen, dat, wat mech säit Ufank vun där Kris elo hei am meeschte getraff huet, ass de Reproche vun der Negativpropaganda.

D'Santé mécht keng Negativpropaganda! Si mécht sécherlech vläicht net alles richtig, dat wësse mer iergendwann eng kéier réckblëckend, mee eppes kann ech lech alleguerter versécheren: D'Santé mécht keng Negativpropaganda a si hält och keng Informatiounen zrëck! Mir maachen eist Bescht, ganz einfach, an deenen Emstänn, déi hei sinn. An dat ass wierklech net einfach.

Par contre huet d'Santé e Plang gehat par rapport zu där Kris hei. E relativ kloer Plang vun Ufank un, dee mat ganz vill Skepsis entgéintgeholl ginn ass op alle Schrëtt vun Ufank un, wat legitim mag sinn. Mee dat ass de Wee vun deem Plang.

Et huet ugefaange mat engem ganz schnell decidéierten a ganz strikte Confinement. Deen huet herno après coup jiddweree begréisst. Mee et war net esou einfach, wéi et elo duergestallt gëtt après coup. Elo op eemol war jiddwereen derfir! Et huet jiddwereen et immens fonnt, esou schnell ze reagéieren. Ech kann lech soen: Et war net esou einfach! Et war net einfach, dat durchzesetzen, an et war och net einfach, et ze decidéieren.

Da koun deen zweeten Deel vum Plang: e ganz ambitiöse Monitoring, wou mer ganz schnell decidéiert hunn, vill Geld a Ressourcen dran ze investéieren, fir eis eppes ze ginn, wat aner Länner net hunn. Och dat war net einfach! Et ass net einfach, Suen esou einfach auszeginn, wou een net weess, ob et eppes bréngt oder net. Kee weess dat am Viraus! An et ass vill kritiséiert ginn. Mir hunn eis ganz, ganz vill misse justifiéieren.

Dann den drëtten Deel vum Plang par rapport zu der Coronakris, dat war e schrëttweisen a ganz virsichtegen Deconfinement. An eppes kann ech lech soen: Dat war dat Schwiérest bis elo. Well deemools waren eis Zuele ganz gutt. Mir hunn et immens gutt hikritt, schnell erofzekomme mat eisem Deconfinement. A wat hunn ech missen argumentéiere fir ze soen: „Nee nawell, mir mussen ofwaarden! Allkéiers zwou Wochen! Mir kënnen net schonn opmaachen, mir mussen ofwaarden, bis mer kënnen den Impakt gesi vun deem, wat mer gemaach hunn.“ Dat hu mer gesot a gesot a gesot mat enger gewëssener Hartnäckegkeet. An et ass och laang gutt gaangen.

„Negativpropaganda“, et deet mer leed, dat ass eng Frechheet!

► **Une voix.**- Bravo!

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Et gëtt gesot hei: „De Confinement war e Succès, den Deconfinement net.“ Ma dat ass net wouer! Den Deconfinement war laang e Succès, an zwar Schrëtt fir Schrëtt ass et gutt gaangen. All eenzel Etapp, déi opgemaach ginn ass, war e Succès. Mir hu keen Impakt op eiser Kurv gesinn. Et ass dee leschte Schrëtt, deen e Problem war. Dee leschte Schrëtt! Deen, wou mer eriwweergaange si vu Reglement op Gesetz, wëll ech just bemierken.

Mee dat ass awer e Projet gewiescht, zu deem d'Regierung och stoung. Dat wollt ech domadder net soen. Mee et ass falsch fir ze soen, dass de Confinement, zu deem all Mënsch stoung, e Succès war an den Deconfinement net. Dat ass einfach net richtig.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Haut, muss ech lech soen ...

► **M. Michel Wolter (CSV).**- Dat ass awer elo eng ganz komesch Ausso, dat do.

► **M. Laurent Mosar (CSV).**- Explizéiert dat emol!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Haut, wëll ech soen, sinn ech ganz frou, dass ech engem gewëssenen Drock standgehalen hunn. Mir gesinn haut: D'Zuele si beonrouegend. Ech hunn dat och ni verstoppt. Ech hunn och do keng Negativpropaganda gemaach. Ech hunn ni gesot, ech wär net beonrouegt mat deenen Zuelen, déi ech gesinn iwwert déi lescht Deeg. An ech si ganz frou, dass ech engem gewëssenen Drock net noginn hunn, fir nach méi séier opzemaachen a fir nach manner an d'Gesetz ze schreiwen, wat mer elo hunn, wou mer jo elo wëllen e Schratt zrëckgoen. Och dat war net esou einfach zu all Moment.

Elo gëtt haut gesot: „Jo, wou sinn d'Argumenter? Et versteet een net, wat, wou, firwat mer wat maachen.“ D'Argumenter, déi sinn nach wio vor och déi selwecht. Lëtzebuerg ass keng Insel. Dat heescht, dat, wat eis hei motivéiert ze handelen, dat ass de Gesamtkontext, dat ass de Weltkontext, dat ass den europäesche Kontext! Mir hunn et mat enger Pandemie ze dinne. A mir kënnen net just Scheiklappen undoen a soen: „Hei zu Lëtzebuerg sinn d'Zuele gutt. Dofir, wisou muss mer dann elo nach hei eppes maachen?“

Mir gi gewarnt vun alle Säiten: vun der WHO, vun den europäesche Behërden. Mir solle reagéieren, mir solle virsiichteg sinn, mir solle Moossnamen huelen. An da maache mer dat! An dat ass déi Informatioun, op déi mir eis fousse, déi Expertise, déi weltwäit zesummegegdroe gëtt, fir de Länner Recommendationen ze ginn. Mir fousse eis op déi Recommendationen.

An da fousse mer eis doriwwer eraus op eis Modellisationen, déi mer hei vun Ufank un och gedeelt hu mat lech. D'Experte sinn heihinner komm, fir lech ze erklären, wéi eng Parametere do aflëssen. An ech muss soen, do sinn ech erstaunt: Dat ass eng Reunion gewiescht, wou eng Kéier erstaunlech weineg Froe gestallt gi sinn, wéi dat zesummegegat gi war.

Et sinn zwar Froe komm, mee aner Saachen ...

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Ech hunn awer definitiv ...

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- ... hunn lech méi beschäftigt, wéi déi Modellisationen ze verstoen. Do ware mer an enger Stonn derduerch hei. Ech wëllt, et wär anerwäerts och emol esou gewiescht.

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Also nee! Dat do ass zwar elo ... Mir hunn eng Kéier de Prinzip erkläert kritt an dunne ...

► **Une voix.**- Komm, hal op!

(Interruptions)

► **Une autre voix.**- Fuert Dir weider!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Dovun ofgesinn, d'Uni huet lech gesot, si wäere bereet, zu all Moment heihinner ze kommen an lech och weider Froen ze beäntweren.

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen, Président.**- D'Madamm Ministesch huet d'Wuert a soss keen!

(Interruptions)

Wannechgelift!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Voilà! Dann zu den Informatiounen. Wéi een et mécht, ass et eebe justement net gutt! Ech hat effektiv de Feeler gemaach, dervun auszegoen, dass Der d'Modellisa-

tiounen och géift suivéieren um Site. Dat gesinn ech an. Duerno hutt Der se geschéckt kritt iwwer Mail. Gëschter hutt Der se viru mir gehat! Et deet mer leed: Déi nei Modellisationen, déi hutt Dir um 14.15 Auer gemailt kritt an d'Chamber! Ech hat se nach net.

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Nee, mir hu se um Site gesinn.

(Interruption)

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Jo, dat ass Är intern Organisation, wann Der se net hat. Ech hunn de Mail gesinn, ...

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mir hu se och gelies.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- ... deen ass um zwou Auer un lech gaangen. Dir hat se viru mir!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mir hu se och gelies!

(Interruption)

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Dat ass ganz gutt.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- An Dir hutt se och net kritt, well Der just virdrun eng Pressekonferenz hat an Der gefrot hutt. Nee, déi Modellisationen si komplizéiert. D'Uni huet deeglaang dorobber geschafft. A mir hu se esou gemaach an esou kritt am leschte Moment, dass se esou aktuell wéi méiglech solle sinn, dass mer justement där Evolution kënne Rechnung droen iwwert déi lescht Deeg a Wochen an dass mer eng gutt Modellisation virleien hunn.

Dofir, wa gefrot gëtt: „Mir wëssen net, wou mer stinn, wou mer sinn“, ma, mir sinn do!

(Mme Paulette Lenert montre une documentation.)

Op där doter Courbe si mer! Do sinn déi Punkten drop. Do sinn eis rezentesten Zuelen dran. An Dir hutt déi Dokumenter!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Majo selbstverständlech hu mer se. Mee do steet eppes anescht dran, wéi Dir gëschter an der Pressekonferenz gesot hutt.

► **M. Sven Clement (Piraten).**- A wéi d'Modeller vun deene leschte Méint.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Ech hunn net dovunner geschwat, Här Wiseler, well ech hat se nach net zu deem Zäitpunkt, wéi ech och do gesot hunn. Ech hu se eréischt duerno kënnen am Detail liesen. Dir hat se e bësse méi fréi gëschter. Mee och dat war jo net gutt!

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Mir hu se um Site gekuckt.

► **M. Gilles Roth (CSV).**- Dat ass net wouer!

(Interruptions)

► **M. Sven Clement (Piraten).**- Et stoung souguer nach „highly confidential“ um Dokument um Site.

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Jo.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Voilà!

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

► **Une voix.**- Jo.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Bon!

► **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Et ass net schéin, wann een d'Wourecht esou gesot kritt, wéi Der et am Moment hutt, mee loosst d'Madamm Lenert wannechgelift ausschwätzen!

► **Plusieurs voix.**- O!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Da schwätzt Der vu Beweisfeierung. Déi Beweisfeierung, déi Dir wënscht ...

(Interruptions)

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Wannechgelift! D'Madamm Lenert huet d'Wuert a soss keen.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- ... an dann zitieren ech den Här Wiseler ...

(Brouhaha général)

Ech krée jo déi Zäit bäigerechent vun den Ennerbriechungen?

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Op all Säit wannechgelift e bësse méi roueg!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Voilà!

► **M. Claude Haagen (LSAP).**- Ech si ganz roueg.

(Hilarité)

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Sou, elo kann d'Madamm Lenert weiderfuere.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Zu der Beweisfeierung, wéi et genannt ginn ass. Dir wëllt Beweiser, firwat mer wéi eng Mesuren huelen. Als Beispill huet den Här Wiseler zitéiert: „Sot eis dach, wivill Leit an de Better sinn, zum Beispill!“ Ma ech kann lech soen: Wa mir drop waarden, bis d'Leit an de Better sinn, dann ass et vill ze spéit! Well wann d'Leit bis an de Better sinn, da kann ech lech relativ genau soen, wivill Leit wäerte stierwen!

Mir si vill méi anticipativ. Mir kucken ze handelen, iert d'Leit an de Better eebe landen. A mir probéieren, dat ze evitéieren. An och dat ass e Succès gewiescht bis elo!

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hu gesot, Dir sollt eis Zuele ginn, wou ee sech kann drun halen.

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- An där relativ negativer Zäit, wou mer grad sinn, wëllt ech dat eng Kéier ennersträichen.

(Brouhaha)

Ech zitieren lech.

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dir sollt eis Zuele ginn, wou ee sech kann drun halen an déi d'Moossnamen erklären.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Wannechgelift!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Ma wie schwätzt?!

► **Mme Martine Hansen (CSV).**- Dat ass net seriö, dat do!

► **M. Georges Engel (LSAP).**- Wien huet d'Wuert?

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Der sot a puncto Beweisfeierung. Ben, ech kann lech soen: Mir hunn haut de Beweis, dass ee Schrëtt e bëssen e Schrëtt ze vill war. Dat ass op engem Punkt geschitt, op enger Lockerung, op engem Schrëtt vu villen, dee mer geholl hunn, wou mer an e Beräich eragaange sinn, wou mer pertinentment woussten, dass dat riskéiert war. Dat hu mer och esou kommunikiert.

Wann ee bis Oplockerunge mécht am Privaten, da weess een, dass een e gewëssene Risiko huet. Haut wësse mer, dass mer Recht haten! Mir hu gesinn, dass d'Zuelen eropgaange sinn. Also ass dat näischt, wat een aus de Socke gehäit.

► **M. Roy Reding (ADR).**- Waren d'Clusteren am Privaten oder net am Privaten? Ware se am Public?

► **Plusieurs voix.**- O!

► **Une voix.**- O jee!

(Interruptions)

► **M. Michel Wolter (CSV).**- Dat ass awer, Dir Dammen an Dir Hären, déi wichtegst Fro, déi dese Mëtten hei gestallt ginn ass bis elo!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Wannechgelift!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Op alle Fall op déi wichteg Fro kann ech lech och eng Antwort ginn. Et ass bei eis net anescht wéi an deenen anere Länner. Dir hutt Der zitéiert, d'Schwäiz notament, déi hu genausou eng Oplockerung gemaach wéi mir a se hunn déi selwecht Situation haut wéi mir. D'Zuele ginn erop a se mussen handelen.

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech stelle just fest, datt déi awer nach net op der roudere Lëscht stinn.

(Exclamations)

Déi stinn awer net op der roudere Lëscht. Mir stinn awer drop!

► **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).**- E bësse Respekt virun der Riednerin, wannechgelift!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Ech hat verstanen, ech géif hei eng Ried halen an net eng Fro-an-Antwerte-Stonn maachen. Da loosst mech meng Ried fäerdegmaachen an da stellt Der Är Froen! Dat wier vläicht e Minimum un Héiflechkeet.

(Interruption)

► **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).**- Dat ass och fir lech!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Wannechgelift! Loosst d'Madamm Gesondheetsministesch hir Ausféierungen zu Enn bréngen, anstatt ëmmer ze ennerbriechen!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Wat mir am Moment maachen, ass keng Negativpropaganda. Mir probéieren, eng sachlech Analys ze maache vun deem, wat mer virfannen. An dat kënnt Dag fir Dag. A wann

ech gëschter op der Pressekonferenz gesot hunn, jo, dass siwe Fall an engem Altersheim sinn, dann ass dat net zoufällig aus dem Aarm gerëselt, mee well ech déi Informatioun eréischt just kritt hunn, natierlech. Déi Infektiounen kommen Dag fir Dag. Dat muss verschafft ginn.

Wann Der dat e bësselche suivéiert, an dovunner ginn ech aus, dann hutt Der matkritt, wat lass war iwwert déi lescht zwou Wochen! Mir hunn an eiem Service 2.000 Kontakter pro Woch missen tracen. 2.000 Kontakter! Dat sinn Telefonen, déi musse gemaach ginn. Stonn fir Stonn bis an d'Nuecht eran. Déi Informatiounen mussen da verschafft ginn. An da musse se gelivwert ginn.

An ech kann lech soen: Déi Informatiounen, déi mir hei hunn am Land, déi si méi detailléiert wéi vill aner Länner der hunn, wéi vill aner Politiker der hunn. Ech weess net, ob Der dat e bësselche gekuckt hutt, wat et esou un Informatiounen gëtt. Mee ech kann lech dat gare virlesen.

Dir hutt de Robert Koch-Institut. De Robert Koch-Institut an Däitschland mécht en dagdeegleche Rapport. Dat ass d'Basis, déi d'Regierung huet, déi d'Politik huet, fir hir Decisiounen ze huelen. Do kann ee liesen, dat si fënnf Zeilen: „Derzeit treten vereinzelt in verschiedenen Settings Covid-19-bedingte Ausbrüche auf,“ Komma, „wie u. a. in (fleischverarbeitenden) Betrieben,“ Komma, „Alters- und Pflegeheimen und Krankenhäusern sowie in Zusammenhang mit Familienfeiern und religiösen Veranstaltungen oder in Einrichtungen für Asylbewerber und Geflüchtete.“ Punkt! That's it!

Dat ass keng Statistik. Et ass net detailléiert. An ech woen ze behaupten, dass déi Informatioun, déi ech lech ginn hunn, elo déi éischt zwou Woche mëndlech, well mer se nach net statistesch erfassen, méi detailléiert ass wéi dat, wat de Robert Koch-Institut der Politik virleet.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Ech kann lech och dee Schwäizer „daily reporting“ virlesen. Do gëtt et just blank Zuelen! Et gëtt eng Rubrik mat Neiinfektiounen.

(Brouhaha)

Et gëtt eng Rubrik mat ...

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech hat gemengt, mir géifen ophalen, dauernd ze ennerbriechen an dauernd dranzefunken. Wannechgelift!

► **M. Roy Reding (ADR).**- A mir hate gemengt, mir kréichen endlech Informatiounen.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Et ass een, deen de Moment heibannen d'Wuert huet, an dat ass d'Regierung an dat ass d'Madamm Gesondheetsministesch.

► **Une voix.**- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Voilà! Et ass also op alle Fall falsch ze behaupten, dass Der net vill Informatiounen hätt. Mir hunn, relativ gesinn, am Verglach zu aneren europäesche Länner, déi sécherlech méi Moyenen och nach hu wéi mir, fir sech opzustellen, zumindest méi Informatiounen.

Den Här Engelen huet fir d'zweet scho gefrot: „Wéi ass et mat den Alterskategorien vun den Neinfizierten?“ Ech géif verweisen op eng Grafik, déi scho säit Wochen online ass bei eis. Et brauch ee just drop ze klicken, da gesäit een déi Opdeelung op d'Alterskategorien.

Et gesäit een och eppes, wat an anere Länner net gemaach gëtt. Vun Ufank un, ganz transparent, hu mer ëmmer oppegeluecht, wivill Residenten a wivill Nonresidenten, well mer ganz vill Frontalieren hunn a well dat fir eis eng ganz wichteg Informatioun ass. Déi fannt Der esou a kengem Land an Europa.

Wat eis Modellisationen betrëfft, gëtt ëmmer gesot: Mee wourëms geet et? Et geet letztendlech ëm d'Inzidenz op d'Better an ëm déi Doudeger, déi mer potenziell wäerten hunn. An dat ass jo justement de But vun der Modellisation! Dat steet op deene Grafiken. Alles, wat agespeit gëtt, gëtt eng Indikatioun, wéi d'Inzidenz kéint sinn op eis Intensivbetter. Dat ass den A an den O vun eiser Modellisation. Dofir weess ech net, wat Der zousätzlech dozou wëllt.

Dir wëllt méi Informatiounen iwwert déi nei Infektiounen hunn. Wéi gesot, ech maachen lech e mëndleche Reporting, wëchentlech am Moment, well een dat jo och nëmme réckbléckend ka maachen. Déi Informatiounen musse jo erhuewe ginn. An ech hat et gëschter op der Pressekonferenz gesot: Dat muss ee sech virstellen an der Praxis, iwwer Telefongespré-

cher, déi geféiert ginn, wou d'Leit engem eng Geschicht erzielen um Telefon. Si zielen, wat se gemaach hunn iwwert déi lescht Deeg. Dat ass e Recit, deen entgéintgehoill gëtt, dee kann een net einfach esou statistesch ophuelen.

Dat sinn Informatiounen, déi mir hei zu Lëtzebuerg hunn, well et hei eebe kleng ass a well et einfach ass, an de Service unzeruffen an ze soen: Wéi war d'Tendenz? Et ass an engem grouse Land warscheinlech onméiglech, esou eppes ze erfassen. Do hutt Der schonn e Privileeg, dass Der relativ schnell eng gutt Aschätzung kritt, ausser Dir stellt mäi Wuert a Fro; dat ass jo och schonn zum Deel gemaach ginn. Mee gutt, do kann ech leider net hëllefen. Ech muss einfach drop zielen, dass Der mer dat gleeft, wann ech lech et soen.

(Interruption)

An da kënnt derbäi, an dat ass och wichteg a richtig, dass mer hei an der Chamber jo awer ganz staark insistéiert hunn op den Dateschutz. Ech erënnere mech, wivill Stonne mer diskutéiert hunn, wien iwwerhaupt befuugt ass, déi Daten entgéintzehuelen, wéi eng Garantien dass do musse gesat ginn, dass déi net einfach kënne verzielt ginn. Mee d'Beamten hunn iwwerhaupt net e Recht, mir Detailler ze zielen, wie genau dat ass a wat do genau geschitt ass. Déi Date si geschützt! Déi kënne mer och net einfach esou blank erhiewen an eng Datebank. Dat si just spezifesch Leit, déi déi entgéintzuehlen.

An déi kann ech och, dat deet mer ganz leed, am Detail net mat lech hei deelen an ech kréien déi och selwer net. An ech wëll déi och net hunn! Wann ee géif op déi Iddi kommen, géif ech e séier ëmdréinen an der Verwaltung.

Voilà! Da fir ofzeschléissen: Et geet hei ëm dat Gesetz. Et ass wichteg, dass mer dat Gesetz kréien. Et ass en neie Set u Mesuren oder e Schratt zrëck, wann een et esou wëllt, wou mer eis einfach nees e bësselche méi Kontrollméiglechkeete ginn, och kloer Reegelen eeben, wat ze respektéieren ass, wann een zesummekënnt.

Do, wou eebe vill Leit beienee sinn, ass déi Regel, déi mer proposéiert hunn, wierklech d'Setzen, well mer dorunner gleewen, dass dat deen eenzege Moyen ass, iwwer eng gewëssen Envergure eraus eng Uerdnung dranzebehalen an eeben déi Distanz duerchsetzen.

Dat ass fir mech déi Haaptmesure, déi am Gesetz ass. Ech ginn net méi op all Detail an. Dat huet de Rapporteur ganz am Detail gemaach.

Et ass och ganz wichteg fir mech ze ënnersträichen, dass d'Recommandatiounen, déi d'Santé geholl huet, an do sinn ech wierklech nach eng Kéier fir haut wierklech ganz staark enttäuscht: Den Här Wiseler huet gefrot, mir solle Recommendatiounen maachen, an huet behaupt, eis wieren net prezis. An dann huet en do aus enger Broschür virgelies. Ech wëll soen: Eis Recommendatiounen stinn um Site! Déi sinn net gläichzestell mat enger Broschür, wat en Toutes-boîtes ass!

(Interruption par Mme Martine Hansen)

Jo, ech mierken dat, dass Dir net op e Site kucke gitt. De Site gëtt awer vill gekuckt.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Mir ginn dach op de Site kucken. Dat do kritt all Mënsch an d'Haus.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Mir ginn op de Site kucken, mee Dir musst vläicht de Leit awer och Är Recommendatiounen bäibréngen. Déi liesen, wat an der Zeitung steet.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Mee dee Site, deen ass ... D'Gemenge luede sech dat rof. Dat ass e véier Säite grousst Dokument. Dat ass eise Support. Dat sinn d'Recommandatiounen, wéi se och an déi ganz Betriber eraginn. Mir hunn immens vill Recommendatiounen an ech kann lech soen: Déi gi vill gefrot, déi gi vill verschéckt, déi gi vill gedeelt. An dat ass d'Basis! Wann Der vun eise Recommendatiounen schwätzt, majo, dann zitéiert se richtig a liest déi Recommendatiounen wannechgelift vir!

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Ech liesen dat, wat Dir de Leit ausdeelt. An dat ass dat, wat d'Leit och liesen a wëssen.

(Coups de cloche de la présidence)

► **Une voix**.- Här Wiseler, reegt lech of!

► **M. Yves Cruchten** (LSAP).- Vlächcht musst Der der CSV nach e Fax schécken.

► **M. Marc Goergen** (Piraten).- Der ënnerschätzt d'Leit. D'Leit hunn e ganz gutt Beurteelungsgefill. Dat hu mer gesinn.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- An där Hisiicht, mengen ech net, dass

et vill Länner gëtt, wou iwwerhaupt esou vill Toutes-boîtes schonn erausgaange sinn. Mee d'Basis, dat sinn awer déi Recommendatiounen. An ech kann lech just soen: Déi gi vill, ganz vill consultéiert! Mir schécken déi vill eraus. Déi ginn immens vill gedeelt. An ech ginn emol dervun aus, dass och verschidde Leit dat wierklech awer liesen, virun allem déi, déi an der Verantwortung sinn.

An déi Recommendatiounen sinn zimmlech explizitt.

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Ech liesen, wat Der schreift. Mee ech liesen awer och, wat Der de Leit schreift.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Jo ...

(Brouhaha)

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Ech fannen déi Aart a Weis do net an der Rei.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Ech hu jo kee Problem domadder, mee stellt et just richtig duer! Wann Der sot, Dir géift aus de Recommendatiounen virlesen, da liest net aus enger Broschür vir. Dat ass eppes anescht!

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- D'Broschür ass dat, wat d'Leit kréien a wat d'Leit liesen.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Jo, mee da sot: „Hei ass d'Broschür“, an net d'Recommandatiounen!

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Mais sérieusement!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Och sämtlech Betriber kréie Recommendatiounen vun eis. Dat ass eppes ganz anescht! Dat kënnt Der dach net vergläichen! Dat ass, wéi wann Der géift soen: „E Gesetz ass an enger Broschür resuméiert.“

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Wéi sollen d'Leit da wëssen, wat Der recommandéiert?

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Nee, dat ass ... An da reprochéiert Der eis hei, Negativpropaganda ze maachen! Also, ech fannen dat wierklech den Toupet, éierlech gesot!

► **Plusieurs voix**.- O!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Mir ass op alle Fall wichteg ...

► **M. Claude Wiseler** (CSV).- Also, lauschttert emol! Dir musst awer elo seriö si mat deem, wat mer gesot hutt an net gesot hunn.

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift!

► **Une voix**.- Très bien! Très bien!

► **M. Laurent Mosar** (CSV).- Wou si mer hei?!

(Exclamations)

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Fir eis ass et haut wichteg, an dat ass dat Allerwichtigst, an duerfir sinn ech och wierklech enttäuscht vu mir selwer, dass ech mech esou opreegen ... Wat wichteg ass, dat ass, dass eis Verwaltung ka schaffen. Dat ass extreem wichteg am Moment.

Mir müssen um Terrain present sinn! Et ass elo eng Zäit fir ze handelen, fir ze handelen an ze handelen. D'Situatioun ännert all Dag. Mir sinn ënnerwee op internationalem Plang. Mir müssen eis Servicer stäipen an et ass extreem wichteg, dass mer d'Leit dobaussen net duerjerneemaache mat Gestreits, dass d'Leit Vertraue behalen an eis Verwaltungen a se schaffe loos-sen.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Ech géif lech bieten, deem Rechnung ze droen.

An ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools der Madamm Gesondheetsministesch. Duerno Parole après ministre, fir d'éischt fir den Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Jo, Här President, villmools merci. Ech wollt op ee Passage zrëckkomme vun deem, wat d'Madamm Minister hei gesot huet. Si huet an hiren Ausféierungen, wann ech si richtig verstanen hunn, am Ufank gesot, dass de Problem beim Deconfinement an hirer Interpretatioun deen Abléck war, wou mer vum Reglement op Gesetz eriwewergaange sinn.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- An der Zäit, jo.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Wann ech dat richtig héieren hunn, dann ass dat eng ganz substanzuell Kritik um Fonctionnement vun eise Rechtsstaat.

Souwuel d'Chamber wéi och de Staatsrot hunn deen Abléck eng Verantwortung iwwerholl. An déi Verantwortung begräift selbstverständlech mat, dass mir eis ëm d'Grondrechter vun de Bierger Suerge maachen an dat mer, och an enger komplizierter Situatioun wéi där heiter, müssen de richtige Wee fannen tëschent de sanitären Exigenzen an de konstitutionelle Rechter vun de Lëtzebuerger.

► **M. Roy Reding** (ADR).- Très bien!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- D'Regierung huet sech doranner ze fügen! D'Regierung huet dat net ze kritiséieren. Den Ausnahmestandard ass ... Wéi ee seet: Den État de crise ass eng Ausnam, déi eeben een Abléck néideg war, mee si ass net ze gesinn als Reegel. D'Reegel ass, dass d'Parlament d'Reegele fixéiert, wéi mir mat deser Kris ëmginn.

Et ass net akzeptabel, Madamm Minister, wann dat déi Interpretatioun ass, déi Dir gemengt hutt mat deem, wat Der gesot hutt, dass Dir heihinnerkommt an dem Parlament wëllt eng Schuld ginn un där sanitärer Situatioun hei am Land. Mir sinn net eleng op där Interpretatioun. Och d'Mënscherechtskommissioun huet hir Suerge. A mir müssen dorobber oppassen, dass net hei eng Mentalitéit entsteet, ...

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift, e bësse méi roueg!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- ... wou eng Regierung sech dra gefält, kënnen iwwert de Wee vu Reglementer praktesch Gesetzer ze erloossen. Dat muss d'Ausnam bleiwen!

An an deem Sënn, Madamm Minister, wär ech frou, wann Der kéint Är Erklärung zu deem Iwwergang vu Reglementer op d'Gesetz nach eng Kéier erklären, wat Der genee domadder gemengt hutt.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. Ech ginn direkt d'Wuert zrëck un d'Madamm Gesondheetsministesch.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Majo, dat maachen ech ganz gären, well ech mengen, dass ech och nach eng Kéier probéiert hunn, dorobber ze insistéieren, dass et net dat dōten ass, wat ech domadder wollt undeiten. Ech hu vun enger Schrëtt-fir-Schrëtt-Approche geschwat a gesot: „An der Zäit hu mer beim leschte Schrëtt, déi lescht Oplockerungen, en Effet gemierkt.“ An deen ass effektiv zäitgläich gewiescht mat deem Change-ment.

An do hunn ech, wann Der lech erënnert, eebe justement gesot: „Domadder wëll ech net soen, dass ech deen institutionelle Switch wëll a Fro stellen.“ Et ass just en Historique, wou mer gesot hunn: „Et ass gutt gaangen“, well gesot ginn ass: „De Confinement war okay, den Deconfinement ass problematesch.“ Do hunn ech gesot: „Nee, mir hu Schrëtt fir Schrëtt deconfinéiert an et ass beim leschte Schrëtt ...“ An ech hunn dat op enger Zäitschinn gemengt, an dat ass nun eeben emol en Zoufall, dass et parallel fält.

An ech hunn och, géif ech mengen, wann ech mech richtig erënnere, direkt preziséiert, dass d'Regierung natierlech och zu deem Projet stoung an zu deem Schratt stoung, wéi e proposéiert war.

► **Une voix**.- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Domadder hunn ech a kengster Hisiicht de Fonctionnement oder d'Implikatioun vun der Chamber a Fro gestallt. Au contraire, wann Der lech richtig erënnert, hunn ech dat begréisst. Et huet mech als Bierger entlaascht, net müssen iwwer Reglement weiderzeschaffen an där Situatioun.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Ministesch. An elo Parole après ministre fir d'Madamm Martine Hansen.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Merci, Här President. Ech hat et virdru scho gesot: Mir hunn eng Motioun hei eestëmmeg ugehoill. Den Här President huet do gesot, e géif et un d'Regierung viruginn. Ech hat geduecht, ech kréich du vun der Regierung eng Äntwert. Ech hunn awer keng kritt gehat.

An där Motioun hu mer ënner anerem gefrot gehat, dass Der sollt eng Simulatioun maachen iwwert d'Konsequenze vun deem, wat elo hei an deem Gesetz wäert gestëmmt ginn. Do ass ënner anerem och de Sport derbäi. Do si méi Saachen derbäi. Mir hunn eng Simulatioun do gefrot gehat. Mir hunn näischt kritt.

Da froen ech elo direkt d'Regierung: Hutt Der keng Simulatioun gemaach? Well Dir hutt awer elo an Ärer Interventioun nach eng Kéier gesot gehat, Dir géift Är Decisiounen op esou enge Simulatiounen baséieren. Déi Simulatiounen, déi mir hunn, déi si vum, ech weess net, iergendwann eng Kéier am Juni. Do sinn alleguer dës

Mesuren net dran. Dat heescht, op déi Simulatiounen kënnt Der Är Decisiounen net baséieren.

An dann awer och eng aner Fro: Fannt Der et wierklech normal, dass, wann hei déi ganz Chamber eppes unanime unhëlt, dass heescht, en unanimmen Optrag un d'Regierung gëtt, dass dann d'Regierung einfach näischt mécht, dass si einfach deen Optrag ignoréiert? Also, an eisen Aen ass et net normal.

Ech hunn nach dräi Froen, oder véier.

Eng zweet Fro ass, Dir hutt jo och ugedéit, Dir géift warscheinlech vlächcht e Sonndeg nei Decisiounen huelen. Da froen ech och do direkt erëm eng Kéier: Op wéi enge Krittären? Wéi eng Krittäre kuckt Der, wann Der do nei Decisiounen oder eventuell nei Decisiounen wëllt huelen?

(Interruption)

Dann hunn ech vlächcht zwou méi konkreet Froen.

Dat Éischt ass: Ech weess elo net, ob et Recommendatiounen oder Broschüre sinn oder iergendeppes, mee Dir hutt gesot - de Gesondheetsministère an den Educationsministère hu mer dat och an enger Question parlementaire beäntwert -, dass u sech bei Aktivitéiten an de Vakanzen an esou weider, dass do bis zu 50 Kanner a Jugendlecher kënnen an enger Grupp sinn an dass dann innerhalb vun där Grupp am Prinzip keng Reegele gëlle vun Distanciatioun a vu Port du masque. Kënnt Der mer soen, ob dat konform hei zum Gesetz ass an ob dat och aus sanitäre Richtungen esou Är Meenung ass, dass ee sech innerhalb vu 50 Jugendlechen u sech un näischt méi muss halen?

Dann eng aner Fro. D'Regierung huet bei deem Gesetz u sech d'Veantwortung un d'Schoulen ofginn, well Der gesot hutt: „All d'Activités scolaires, dat huele mer hei aus dem Gesetz eraus.“ Am Schoulgesetz hunn awer d'Direktiounen d'Veantwortung iwwert d'Sécherheet vun de Kanner. Ass et da wierklech an Ären Aen normal, dass Der déi ganz Verantwortung einfach un d'Direktioun eriwewergitt? Kréien d'Schoulen do konkreet Richtlinn fir d'Préparation vun der Schoulentrée? Mengen Informatiounen no ass do guer näischt am Moment do. Respektiv hutt Der zumindest wëllen, dann de Schoulen déi néideg Moyenen ze ginn, fir dass se d'Sécherheetsvorschrëfte kënnen anhalen?

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Hansen. An ech ginn d'Wuert nach eng Kéier zrëck un d'Madamm Lenert.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Zu de Simulatiounen: Et ass schonn e puermol hei diskutéiert ginn. Mir schwätzen do ëmmer laanschteenen. Et gi Simulatiounen vum 2. Juli, déi hutt Der. An et gëtt Simulatiounen, ganz rezenter elo, déi sollen dem aktuelle Kontext Rechnung droen. Déi hutt Der de 15. kritt.

D'Regierung baséiert sech op déi. An Dir hutt och, wann Der lech erënnert, wéi d'Experten hei waren, wéi d'Modellisationen waren, hu se erkläert, dass et à ce stade no deene step by step Oplockerunge guer net méi méiglech ass, esou granular ze modelliséieren, dass een elo den Impakt vun enger parascolairen Aktivitéit kéint erabrëngen.

Dat Lescht, wat nach méiglech war en bloc, dass d'Schoulaktivitéit en tant que tel. Mir hunn am Ufank d'Modellisationen gemaach, wéi ganz Secteuren opgaange sinn, déi e groussen Impakt haten. Dat war modellisabel.

An do kum dee Punkt. An dat sinn déi Modellisationen, déi mir haten, wéi mir de Projet eraginn hunn. Wann ee wierklech an eng Richtung geet, wou een an der ganzer Gesellschaft oplockert, dann ass et an de Modellisationen guer net méi méiglech, esou granular ze sinn, dass ee kann esou, bon, Saachen, wéi de Sport zum Beispill, speziell erausrechnen, well deen Impakt am Gesamten net méi an d'Wo fält.

Dat sinn déi Erklärungen, déi Der kritt hat, och zu de Modellisationen, wéi d'Experten hei waren. An dofir huet d'Regierung och ëmmer gesot: Mir haten am Fong genuch Informatioun mat deene ganz villen Zenarien, déi am Juni an deene Modellisationen duergestallt gi sinn, wou ee ganz verschidde Cas-de-figures hat, eebe mat Simulatiounen vun Zesummekunft vu bis zu 200 Leit an esou weider. Ech hu se net méi genau virun Aen.

Dat ass déi Basis, déi mer hunn. Dat ass näischt ganz Prezises! An där wäert och keng Simulatioun kréien, déi lech wéi e Kachrezept virgëtt, wat méiglech ass a wat net. Dat bleiwe politesch Decisiounen. An dat hu mer och ëmmer esou duergestallt.

Mir hunn nei Modellisationen gefrot, jo, an déi hu mer geschter Moie kritt, well et och wichteg war, eeben déi steigend Zuelen anzeginn. Déi

Modellisationen, déi Der elo hutt, déi spigelen exactement d'Situatioun vum Gesetz, wéi et elo ugeduecht ass, zrëck.

An da fir déi aner Froen ...

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- An deene Modellisationen, do geet nach ëmmer, mengen ech, vun „Dinnerpartys bis zu sechs Personen“ dra rieds. A mir si mëttlerweil scho méi wäit wéi „Dinnerparty bis zu sechs Personen“. An et ass jo genau dat, wat mer hei gefrot hunn. Mir hu jo gefrot: Da maacht eng nei Simulatioun ...

(Interruptions)

... mat deene Bestëmmungen, wéi se elo méiglech sinn. An dat ass dat, wat hei ofgestëmmt ginn ass, wann ech dat hei liesen.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Wéi gesot, dat, wat d'Experten eis liwweren, ech ginn dovunner aus, dass si wëssen, wat si maachen. Si hu proposéiert, zu all Moment an d'Chamber ze kommen, fir sech och weider ze erklären, wann do fachlech Froe sinn. Ech géif mengen, dat wär da vläicht de Moment, si eng kéier eranzestellen.

Fir mech sinn déi Simulatiounen zimmlech berechent, déi mer virleien hunn. Bon, ech weess, dass ech och selwer ganz vill Froen dozou hat, wéi ech se kritt hunn, och zu deenen éischten. Duerno lues a lues gewinnt ee sech drun. Dat sinn déi, op deene mir schaffen.

Wat kucke mer? Natierlech kucke mer d'Evolutioun an Europa. Mir lauschteren, wat eis Nopeschlänner och maachen, wéi et bei hinne ausgesäit. Mir kucken dat natierlech. A leschter Minutt musse mir dat evaluéieren! Mir maachen eng Analys vun den Neiinfektiounen, vun der Evoluitioun. Et ass vill geschwat ginn: Si mer nach am Lineären oder schonn am Exponentiellen? Mir sinn esou just op der Limit!

Wann een et genau kuckt, si mer haut nach tout juste lineär. Mee natierlech kann et muer exponentiell sinn. Dat ass kloer auszemaachen op der Courbe. An dofir wëlle mer och onbedéngt nach een, zwee Deeg ofwaarden, fir sécher ze sinn, wéi e Verlaf eis Courbe huet. Dat ass och dat, wat mer recommandéiert kritt hunn, fir wierklech nach dës Woch ofzewearden fir ze gesinn, wéi d'Evolutioun ass, fir dass ee ka seriö esou eng detailléiert wéi méiglech Projektioun maachen an dorobber dann eeben Decisiounen huelen.

Dann Är Fro: Ass et normal, dass Der eppes froet an et net kritt? Mir hunn déi Modellisationen gefrot. Dir hutt se. An dat war meng ganz kloer Unuerdnung. Soubal déi erakommen, hunn ech gefrot: Maacht wannechgelift e Mail un d'Sekretariat vun der Chamber! Dat ass geschter geschitt um Véierel op zwou. Méi schnell kënne mer lech et net ginn. Eppes anescht hu mer och net!

Ech hunn d'Gefill, et gëtt ëmmer ugehall, mir hätten Daten, déi mir lech net ginn. Mir hu keng aner! Ech hunn déi Donnéeën, déi Dir kritt. Mir hunn Donnéeën, déi mer der Press ginn. Déi kritt Der och elo systematesch. A méi hu mir à ce stade net!

An dann fir Är nächst Fro ...

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Et ass dat, mengen ech, de Problem, Madamm Minister. Mir hunn hei gefrot « à effectuer une simulation des conséquences du projet de loi » an esou weider. Dat heescht, mir hunn en Optrag ginn. D'Chamber hei ...

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Et ass dat, wat geschter geliwwert ginn ass. Voilà!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Nee, et ass net dat, wat geschter geliwwert ginn ass! Geschter ass eppes geliwwert ginn, wou Courbë matenee verglach ginn. Geschter ass näischt geliwwert ginn, wou u sech doheem alles oder elo net méi alles erlaabt ass, wou d'Sportfederationen erëm kënne normal funktionéieren. Dat ass net geliwwert ginn!

Mir hunn hei eppes Konkreetes gefrot. An et ass jo net esou, datt d'Chercheuren lech einfach eppes solle liwweren an da gitt Der dat weider. Dat ass jo och schéin a gutt, mee d'Regierung misst jo hir Decisiounen op eppes baséieren! Esou krute mer dat ëmmer erkläert. A mir hu geduecht, se géif se op eppes baséieren, wat am Prinzip dat simuliert, wat am Gesetz drasteet. An et ass dat, wat mer gefrot hunn. An dat hu mer net kritt.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Dat ass et. Et ass dat, wat mer gefrot hunn. Et ass dat, wat mer geliwwert kritt hunn. An ech mengen, ech sinn effektiv um Enn. Ech kréien dat och net anescht pedagogesch hin, fir et ze erklären. Ech mengen, dat wär de Moment effektiv, déi Experten an d'Chamberskommissioun eranzerrufen, dass si dat kënne erklären.

Si hunn an déi dote Modellisation d'Hypothesen elo vun deem, wat soll gestëmmt ginn, afléisse gelooss. Et ass dat, wat do afléisse gelooss ginn ass. Dat ass déi dote Simulatioun. Dat ass de leschte Stand mat souguer den Neiinfektiounen, déi mat eraninjéiert sinn.

Besser kann ech dat, et deet mer leed, och net erklären. Mee dat ass den Optrag gewiescht an dat ass de Produit, dee geschter vun der Uni geliwwert ginn ass op Är Demande, an d'ailleurs och op ons Demande. D'Regierung war genausou dorunner interesséiert.

Wat elo d'Recommandatiounen ugeet, Dir sot elo ... Ech muss éierlech soen, ech weess net genau, op wéi eng Der lech fousst. Ech si just erstaunt. Mir hunn effektiv ... Et ass elo just plädéiert ginn, d'Regierung hätt scho méi laang sollen op Recommendationen iwwergoen. Et géif jo kee Sënn maachen, Saachen an d'Gesetz ze setzen, déi een net ka sanktionéieren. Eh ben, et ass dat, wat mer maachen an der Schoul. A ganz ville Secteuren ass et genau dat, wat elo gemaach gëtt mat deem Gesetz hei.

Et ass dat, fir dat Dir plädéiert. Do solle mer op Recommendationen iwwergoen. Dofir sinn ech ëmsou méi erstaunt, dass Der deene Recommendationen net méi Attentioun gitt.

Ech weess awer elo, muss ech ganz éierlech soen, net, op wéi een Dokument dass Der uspillt. Dir musst entschëlegen, mir hu ganz vill Recommendationen an der Santé. Ech hunn déi elo fir haut net esou preparéiert, dass ech déi op Opruff weess. Ech weess net, wéi eng Der viséiert.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Dir hutt mer haut eng Question parlementaire beäntwert.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Al! Voilà, dann ass déi Fro beäntwert. Da misste mer do déi Detailler ginn hunn.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Also, d'Question parlementaire ass beäntwert. Do steet dran, datt ee 50 Jugendlecher ka beineen an ee Grupp maachen, ...

(Interruptions)

... ouni sech un iergendeng Reegel mussen ze halen.

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift!

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- A meng Fro war eebe ganz einfach: Ass dat konform zum Gesetz? Wann ech 50 Leit - dat ass fir mech e Rassemblement -, Jugendlecher, ka beineesetzen, ouni iergendeng Distanciatioun, ouni datt se eng Mask mussen unhunn, ass dat konform zum Gesetz? Dat war déi éischt Fro.

(Brouhaha)

An déi zweet Fro war u sech: Entsprécht et ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

... Ärer Meinung no de sanitäre Reegelen, wéi se solle sinn?

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Ech mengen, dass dee Volet an der Fro beäntwert ass. Ech weess et net méi ausweneg, mee et ass mer, wéi wann awer esou eng Analys do dra wär, wéi dat par rapport zum Gesetz ze interpretéiere wär. Dat war Deel vun der Fro, wann et déi Fro ass, déi ech elo am Kapp hunn.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci der Madamm Gesondheetsministesch. Elo Parole après ministre fir den Här Sven Clement.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Jo, merci, Här President. D'Madamm Ministesch huet déi Reunion vum 30. Juni hei an der Chamber ugeschwat, wou mer tatsächlech vun der Uni eng Presentatioun kruten. Leider ass de PV nach net disponibel, soudatt ech net kann doraus zitéieren. Mee d'Motioun, déi jo gestëmmt gouf d'leschte kéier, ass eng direkt Konsequenz doraus. Wat dee Moment gefrot gouf an och vun der Uni zougesot gouf nozeliwweren, wat bis haut net geschitt ass, war, datt se eis géifen zousätzlech zu deenen zwou Grafiken, déi se pro Modell gerechent haten, eeben och déi previsibel, also vun hinne ugehollen Neiinfektiounscourbë liwweren. Dat ass e bësse méi technesch gewiescht, mee dat hätt eis erlaabt, eeben déi ënnerschiddlech Zenarien ze kucken, wou mer do dru sinn.

Wat mer geschter geliwwert kruten - a jo, mir haten et fonnt, éier d'Madamm Ministesch da Kenntnis dovun geholl huet, dat weist, datt mer den Internet benotze kënne -, do stellt sech awer d'Fro, an op déi hunn ech elo nach keng Antwort kritt: D'Uni huet simuliert an enger éischerter Phas „first reopenings, back to linear growth“ mat néng Neiinfektiounen den Dag. Mir sinn awer elo schonn eng ganz Rëtsch

Deeg iwwert deenen néng Neiinfektiounen. Nichtsdestotrotz hu mer elo haut e Gesetz, wat gestëmmt soll ginn, mat nach ëmmer op der Ausgangsbasis néng Neiinfektiounen.

Ech stelle mer do awer d'Fro, wéi sech dat verknäppe léisst mat der Ausso: „Mir huelen déi neiste wëssenschaftlech Resultater a Consideratioun fir d'Gesetz.“ Wa mer dat dote seriö huelen a wa mer déi doten Donnéeën, déi geschter publizéiert goufen, ganz seriö huelen, da misste mer dat Gesetz haut net stëmmen. Mir missten Amendementer maachen. A mir misste kucken, datt mer d'nächst Woch, a ganz séier, dat dote berücksichtegen. Mee ze soen: „Mir stëmmen e Gesetz, wat op Donnéeë baséiert, déi vun néng Infektiounen den Dag ausgaange sinn!“, an enger Zäit, wou mer der 100 haten, halen ech weiderhi fir irresponsabel.

An duerfir wäerte mir eis och weiderhin enthalten.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Richtig!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. An ech ginn d'Wuert nach eng kéier zrëck un d'Madamm Gesondheetsministesch.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Ech hunn deem näischt méi bäizefügen. Ech mengen, et ass an där ganzer Kris hei kloer, dass, wann nei Momenter sinn, eventuell mussen nei Decisiounen geholl ginn. Et ass dat, wat nach ëmmer gesot ginn ass. An et ass eeben dat, wat och tückesch an där Kris ass. Dat ass vun Ufank un esou gewiescht. Dat geet ganz schnell. Et kommen nei Informatiounen eran. Déi sinn net perfekt. Mir hunn net esou eng gutt Lag, op déi ee sech ka foussen, fir Decisiounen ze huelen. Et ass dat, wat leider Gottes déi Kris hei ausmécht a wat se och esou ustrenge mécht.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Dann nach Parole après ministre fir den Här Michel Wolter.

► **M. Michel Wolter** (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann eng Chamber esou e wichtegt Gesetz wéi dat Gesetz vun de Mëtte soll stëmmen, dann ass et a mengen Aen essenziell, dass alleguerten d'Donnéeën, déi à la base sinn, fir esou e Gesetz ze stëmmen, an den Hänn vun den Deputéierte sinn.

Déi Fro, déi ass haut de Mëtten eng hallef Dose mol vu verschiddene Riedner vun der Opposition gestallt ginn a se ass net beäntwert ginn. Och an den Ausféierung vun der Ministesch, déi elo komm sinn, ass a kengem Moment op déi Fro geäntwert ginn. Si baséiert sech op Zuele vum 20. Juni, déi mer presentéiert kritt hunn hei an der Chamber den 30. Juni. Ech souz op där doter Plaz an ech hunn der Ministesch eng Rei Froe gestallt, notament d'Konsequenzen, déi de Betrib vum Sport géif op d'Modellisation bréngen an d'Opmaache vun anere Saachen. Mir stëmmen also haut iwwer e Gesetz of, an deem mer net wëssen, wat d'Ursaache si vun deene villen neien Infektiounen, déi an deene leschten Deeg hei zu Lëtzebuerg komm sinn. An ech wëll soen: Et ass dat, wat d'Leit dobaussen interesséiert. Dat, wat d'Leit dobaussen interesséiert, dat ass, firwat a wou sech 60, 80, 100 Leit den Dag zu Lëtzebuerg nei infizéieren, mat deene Konsequenzen, déi mer elo op internationalem Plang mussen erliden. An op déi Fro, esou leed et mer deet, an dofir sinn ech op d'Tribün komm, hu mer haut keng Antwort kritt. An ech wëll dat ganz däitlech bedauern.

D'Leit froe sech: Firwat gi mer international ausgespaart, wann et net de Large-Scale-Testing ass? Firwat gi mer international ausgespaart, wann et net d'Ausländer sinn, déi mer a grousser Zuel testen? Wann et net dat eent ass an net dat anert ass, da géif ech gär als Deputéierten, Madamm Ministesch, vun lech wëssen: Wat ass et, ...

► **Une voix**.- Voilà!

► **M. Michel Wolter** (CSV).- ... dass 50 an 100 Leit sech dëser Deeg zu Lëtzebuerg ustichen? Sinn et, wéi Der et viru 14 Deeg gesot hutt, privat Partyen doheem? Ech soen lech, dass ech entre-temps dorunner zweifelen. Ech zweifele ganz staark un där Interpretatioun, déi nach ëmmer dobausse gesot gëtt, dass et déi Jonk, haaptsächlech déi Jonk wieren, déi sech net géifen drun halen. Ass et dat? Da sot et, wannechgelift! Ass et eppes anescht? Da sot et, wannechgelift!

(Interruption)

Drëpsche fir Drëpsche gëtt hei d'Wourecht bruecht.

Elo hutt Der déi neiste Geschicht, dat ass elo dee Mann, dee sech ëm d'Gemenge soll bekëmmern. E sympathesche Kärrel, e gudde Frënd vu mir d'ailleurs säit Laangem, säit laange Joren. Wat soll dee Mann dem Buergermeeschter da soen, wann en ëm urift? „Här Buergermeeschter vu Käerjeng,“ - sinn ech - „mir hu véier Leit bei lech fonnt.“ Da soen ech:

„Jo, a wou? A wou hu se sech ugestach?“ „Jo, dat därerf ech der awer net soen, dat ass Date-schutz.“ Dann ass d'Gespräch scho fäerdeg.

Wou sinn d'Clusteren? Ass et doheem? Ass et am öffentleche Raum? Wou ass et? Wou ass d'Transparenz? Dat ganz Land hei ass amgaangen, un de Konsequenzen, net vun Ärem Handeln, mee un de Konsequenze vun enger Reapparitioun vun engem Fleau ze leiden, an d'Chamber stëmmt e Gesetz, ouni ze wëssen, wat d'Ursaachen derfir sinn. An dat ass fir mech, muss ech ganz éierlech soen, als een, dee laang hei ass, strictement inakzeptabel.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Wolter. Wëllt d'Madamm Ministesch nach eng kéier reagéieren?

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Jo. Ech géif drop verweisen: Mir hunn all Woch en Update gemaach, wou déi nei Infektiounen hierkommen. Net méi spéit wéi geschter, ech kann dat gären nach eng kéier widderhuelen, ass de Communiqué de presse awer och un d'Chamber kommuniquéiert ginn an och dat Dokument, wat Hand an Hand domadder geet. Do hutt Der eng Opschlësslung, wou Der gesitt, wivill Neiinfektiounen iwwert de Findel detekéiert gi sinn, Dir hutt eng Opschlësslung, wivill der iwwert de Large-Scale-Testing erakomm sinn, an Dir hutt eng Informatioun, dass et an der grousser Majoritéit privat Rencontré sinn, wou Leit zesummekomm sinn, op Familljefester, am klenge private Krees eeben, Gebuertsdaysfeieren, dat sinn déi Saachen, déi mer hunn.

Et ass oft ënnerstrach ginn, och vun der Press, et wier eng Widderspréchlechkeet. Mir hätten am Ufank vu grouse Partyen an elo vu klenge geschwat. Dat ass einfach an där Zäit do-duerch, dass mer all Woch e Réckbléck maachen op déi vergaange Woch, do war effektiv déi éischt Woch, wou dat esou drastesch eropgaangen ass, eng grouss Party, déi eis reveléiert ginn ass. Dat wëllt net soen, dass der vläicht nach waren, mee déi, op där mir geschafft hunn, war esou eng. Fir de Rescht sinn duerno eenzel Fäll komm, ganz vill eenzel Fäll.

Ech hunn lech och d'Betribszuele ganz transparent matgedeelt déi viregt Woch an och geschter. Et sinn eng Rei Betriber. Awer et ass elo näischt, wat mer net am Grëff hätten. Dat sinn dann esou bis zu fënnf Infektiounen pro Betrib, déi ee fënnt. An den Altersheimer si Fäll, déi hu mer d'viregt Woch matgedeelt an och geschter, d'Unzuel vun de Fäll an den Altersheimer. An de Claude Meisch huet och ganz detailléiert eng Pressekonferenz gemaach gehat, wou en d'Detailler an de Schoule matgedeelt huet.

An ech hunn och weiderhin der Press erkläert, dass mer am Moment mat deenen Dausenden Telefonen, déi gemaach ginn, effektiv een, zwee Deeg Retard hunn, bis mer déi Informatiounen hannendrun esou verschafft hunn. Dofir maache mer eeben och e wëchentleche Réckbléck op déi Typologie. Mir kënne dat net dagdeeglech maachen. Dat ass net méiglech! An ech géif et nach eng kéier ënnersträchen: Ech mengen net, dass et iergendee Land gëtt, wou Der esou detailléiert Informatiounen am Wocherhythmus kritt.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci der Madamm Gesondheetsministesch. D'Diskusioun ass elo ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7622. Den Text steet am Document parlementaire 7622⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7622 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen. Duerno maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Wien e Vote par procuration wëllt ofginn, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Appel nominal (votes par procuration)

Dann ass d'Situatioun déi, datt mer 31 Jo-Stëmmen hunn, datt mer 21 Nee-Stëmmen hunn a 6 Abstentiounen.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Här President ...

(Brouhaha)

Här President, ...

► **Une voix**.- Allez, allez, zielt emol uerdentlech.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Ech bieten lech, d'Resultat vum Vott nach eng kéier ze verifizéieren. Et schéngt mir onwarscheinlech.